

Κείμενο Εργασίας Νο 31/2012

Τουρκικές Δεξαμενές Σκέψης

Παντελής Τουλουμάκος

Πρόγραμμα Μεσανατολικών Σπουδών

Νοέμβριος 2012

Copyright © 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΛΙΑΜΕΠ)

Βασ. Σοφίας 49, 106 76 Αθήνα

Τηλ.: (+30) 210 7257110, Fax: (+30) 210 7257114, e-mail: eliamep@eliamep.gr

url: www.eliamep.gr

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

Κείμενο Εργασίας Νο 31/2012

Τουρκικές Δεξαμενές Σκέψης

Παντελής Τουλουμάκος

Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΛΙΑΜΕΠ

Το ΕΛΙΑΜΕΠ δεν υιοθετεί ως ίδρυμα πολιτικές θέσεις. Καταβάλλει μάλιστα προσπάθεια να παρουσιάζονται στα πλαίσια των εκδηλώσεων του και στο μέτρο του δυνατού όλες οι υπάρχουσες απόψεις. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αναλύσεις και οι γνώμες που δημοσιεύονται στις σειρές του θα πρέπει να αποδίδονται αποκλειστικά στους συγγραφείς και να μην

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΩΝ ΕΛΙΑΜΕΠ

Ζητήστε μας να σας ενημερώσουμε!

members.eliamep@eliamep.gr

Τηλ. 210 7257110

Εδώ θα βρείτε το [Δελτίο Εγγραφής](#)

θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύουν
απαραίτητα τις απόψεις του
ιδρύματος, του διοικητικού
συμβουλίου του, της διεύθυνσης ή
των κατά περίπτωση και καθ'
οιονδήποτε τρόπο
συνεργαζομένων φορέων.

Σύντομο Βιογραφικό

Ο Παντελής Τουλουμάκος είναι ιστορικός, υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ασχολείται με θέματα της σύγχρονης πολιτικής και κοινωνικής Ιστορίας της Τουρκίας, ενώ έχει επίσης μεταφράσει από τα Τουρκικά το βιβλίο του Şükrü Sina Gürel, *Οι Τουρκο – Ελληνικές σχέσεις 1821 – 1993*, (εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 2008).

Περίληψη

Τα think tanks αποτελούν πλέον βασικό παράγοντα για τη μελέτη και κατανόηση των διεθνών σχέσεων και της διπλωματίας, αλλά και των πολιτικών και κοινωνικών δομών κάθε κράτους. Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζονται αναλυτικά, 33 τουρκικά think tanks, οι τομείς ενδιαφέροντός τους, αλλά και οι ηλεκτρονικές εκδόσεις τους. Έμφαση έχει, επίσης, δοθεί στις γεωγραφικές περιοχές και στα θέματα όπου επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο το ερευνητικό ενδιαφέρον αυτών των think tanks, προκειμένου να γίνει πλήρως αντιληπτό ποια ζητήματα βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα της τουρκικής εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής.

Λέξεις Κλειδιά

Τουρκία, Think tanks, Δεξαμενές Σκέψης, Βαλκάνια, Κεντρική Ασία, Ευρώπη, Ευρωπαϊκή Ένωση, Μέση Ανατολή, Ρωσία, ΗΠΑ, Ασφάλεια

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα think tanks¹ αποτελούν πλέον βασικό παράγοντα για τη μελέτη και κατανόηση των διεθνών σχέσεων και της διπλωματίας, αλλά και των πολιτικών και κοινωνικών δομών κάθε κράτους. Ως “δεξαμενές σκέψης” αποτελούμενες από πληθώρα ειδικών σε διάφορα γνωστικά πεδία, τα think tanks παρέχουν αναλύσεις για σημαντικά θέματα της διεθνούς και εγχώριας επικαιρότητας, προβαίνουν σε εκτιμήσεις για τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις και ενημερώνουν, τόσο την πολιτική ηγεσία, όσο και το ευρύ κοινό· για το λόγο αυτόν, άλλωστε, σε πολλές περιπτώσεις έχουν πρόσβαση σε ΜΜΕ. Η παρουσία τους γίνεται αισθητή με τις έντυπες και ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις τους, με βιβλία που εκδίδουν, αλλά και με την διοργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων και ομιλιών.

Στην Τουρκία, τα πρώτα think tanks εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1960· για την εξέλιξη αυτήν, δύο είναι οι βασικότεροι λόγοι. Το Σύνταγμα του 1961 οδήγησε σε μερική φιλελευθεροποίηση των πολιτικών και κοινωνικών δομών· εξάλλου, η επιχειρηματική κοινότητα χρειαζόταν νέους διαύλους – όπως τα think tanks – για να μεταφέρουν τις απόψεις της στην κυβέρνηση. Παράλληλα, όμως με τη Συμφωνία της Άγκυρας (1963), η Τουρκία έμπαινε πλέον σε ευρωπαϊκή τροχιά. Ως συνέπεια αυτού, ωστόσο, η Τουρκία βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα σημαντικό αριθμό προβλημάτων στον οικονομικό, κοινωνικό και τεχνικό τομέα. Για την επίλυσή τους απαιτούνταν εξειδικευμένοι Οργανισμοί και προσωπικό από τον επιχειρηματικό τομέα· έτσι ιδρύθηκε το Ίδρυμα Οικονομικής Ανάπτυξης (İktisadi Kalkınma Vakfı – İKV), το 1965. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1971, ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Εξωτερική Πολιτικής (Dış Politika Enstitüsü – DPE), το πρώτο think tank στην Τουρκία, που ασχολούνταν με θέματα εξωτερικής πολιτικής².

Το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1980 ανέκοψε την πορεία ανάπτυξης των think tanks³ αλλά αυτό ήταν προσωρινό· το Σύνταγμα του 1982 – παρομοίως με αυτό του 1961– επέτρεπε την ίδρυση Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, γεγονός που οδήγησε εκ νέου στην εξάπλωση των think tanks.

Κατά τη διάρκεια της μεταψυχροπολεμικής περιόδου, ένα νέο κύμα εξάπλωσης των think tanks έλαβε χώρα. Η μεταβολή των γεωστρατηγικών δεδομένων επέβαλε με τη σειρά της την αλλαγή από το στατικό, ψυχροπολεμικό προσανατολισμό της σε μία ενεργή και πολυδιάστατη πολιτική. Η εμφάνιση των ανεξάρτητων κεντροασιατικών και τουρκομανικών Δημοκρατιών, η ανάδυση νέων κρατών και κρατικών οντοτήτων στα Βαλκάνια – ως συνέπεια της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας – αλλά και οι συνέπειες του πρώτου Πολέμου του Κόλπου στη Μέση Ανατολή, προσέθεσαν πολυάριθμα ζητήματα στην ατζέντα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής. Οι εξελίξεις αυτές δημιούργησαν την συγκρότηση think tanks ικανών να ανταποκριθούν στην ανάγκη για πληροφόρηση, αλλά και να δραστηριοποιηθούν στην περιοχή⁴.

Η ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας επίσης έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των

¹ Ο πλησιέστερος, στα ελληνικά, όρος για την απόδοση του όρου *think tanks* είναι ο όρος *δεξαμενές σκέψης*. Επειδή, ωστόσο, δεν αποδίδει πλήρως το περιεχόμενο του αγγλικού όρου, στην παρούσα μελέτη θα χρησιμοποιείται αυτούσιος ο όρος *think tank*· ενίοτε θα χρησιμοποιείται ο όρος *ερευνητικό ίδρυμα*.

² Aziz Aydın, *The Genesis of Think Tank Culture in Turkey: Past, Present and Future?* (Μεταπτυχιακή Διατριβή), September 2006, σελ. 46 – 47.

³ ό.π. σελ. 56.

⁴ Şule Toktaş and Bülent Aras, “National Security in Turkey: A Qualitative Study on Think Tanks”, *Bilig*, Num. 61 – Spring 2012, σελ. 254.

think tanks, κατά την περίοδο αυτήν. Οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις, με σκοπό την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης επηρέασαν την τουρκική πολιτική ζωή και την τουρκική εξωτερική πολιτική κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, και η επιρροή αυτή αυξήθηκε περαιτέρω τη δεκαετία του 2000. Η τουρκική υπονηφιότητα, απετέλεσε, εξάλλου, βασικό σημείο αναφοράς στο διάλογο σχετικά με την εθνική ασφάλεια της χώρας. Η ίδια ή έννοια της εθνικής ασφάλειας, που παλαιότερα αποτελούσε κατά κύριο λόγο αντικείμενο της ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων, πλέον απετέλεσε πεδίο ευρύτερων συζητήσεων και προβληματισμού· το περιεχόμενό της επίσης μεταβλήθηκε. Ως ζητήματα που συνιστούσαν απειλές εις βάρος της εθνικής ασφάλειας, άρχισαν πλέον να θεωρούνται θέματα όπως η υπερθέρμανση του πλανήτη, το πέρασμα επικίνδυνων πετρελαιοφόρων από τα Στενά, η ενεργειακή ασφάλεια, ή η διάβρωση του εδάφους⁵. Αρκετά από τα θέματα αυτά, που άρχισαν να απασχολούν τη τουρκική κοινή γνώμη, απετέλεσαν επίσης πεδίο ενασχόλησης των τουρκικών think tanks.

Επιπλέον, η προοπτική της πλήρους εισδοχής της Τουρκίας στην Ευρώπη, αλλά και η ενδυνάμωση των ευρω – τουρκικών πολιτικών, διπλωματικών και οικονομικών σχέσεων δημιούργησαν την ανάγκη πληροφόρησης για την Ευρώπη σε μία ποικιλία τομέων, που εκτεινόταν από αμιγώς πολιτικά και οικονομικά ζητήματα και έφθαναν μέχρι και θέματα Τεχνών και πολιτισμού. Το νευραλγικής σημασίας αυτό κενό επρόκειτο να καλυφθεί σε μεγάλο βαθμό από τις μελέτες των τουρκικών think tanks, που, πλέον, επρόκειτο να παίξουν σαφώς περισσότερο σημαντικό ρόλο στα πολιτικά και κοινωνικά τεκταινόμενα.

Με δεδομένη τη σημασία και την επιρροή που ασκούν τα ιδρύματα αυτά στα τουρκικά κέντρα λήψης αποφάσεων, το ΕΛΙΑΜΕΠ εξετάζει το ενδεχόμενο εκπόνησης ενός ερευνητικού προγράμματος με κύριο αντικείμενο μελέτης τα τουρκικά think tanks⁶. Η παρούσα μελέτη αποτελεί κατ' ουσία το προοίμιο και έναν οδικό χάρτη για ένα τέτοιο ερευνητικό πρόγραμμα.

Η παρούσα μελέτη διακρίνεται σε τέσσερα μέρη: στο πρώτο παρουσιάζονται αναλυτικά, κάποια γενικά χαρακτηριστικά των τουρκικών think tanks, οι τομείς ενδιαφέροντός τους, αλλά και οι ηλεκτρονικές εκδόσεις τους. Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται οι ερευνητικοί φορείς των think tanks ανά θεματικό τομέα, προκειμένου να καταστεί σαφέστερο πόσα και ποια θέματα βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα των προαναφερθέντων ερευνητικών ιδρυμάτων, αλλά και πόσοι και ποιοι φορείς ασχολούνται με αυτά. Στο τρίτο μέρος αναφέρονται κάποια συμπεράσματα σχετικά με το εξεταζόμενο ζήτημα, ενώ στο τελευταίο μέρος παρατίθενται κάποιοι βασικοί άξονες, επί των οποίων θα μπορούσε να κινηθεί ένα συναφές ερευνητικό πρόγραμμα.

⁵ ό.π., σελ. 251 – 253.

⁶ Η μελέτη του Aydın, που έχει αναφερθεί προηγουμένως (υποσημ. 2), είναι ενδιαφέρουσα μεν, αλλά αρκετά γενική ως προς το περιεχόμενό της. Ουσιαστικά αποτελεί μία ιστορική επισκόπηση της ιστορίας των τουρκικών think tanks· πολύ λίγα πράγματα αναφέρονται για τους τομείς ενδιαφέροντος των think tanks. Εξάλλου, μία σύγκριση ανάμεσα στα γραφόμενα του Aydın και στις ιστοσελίδες των ερευνητικών ιδρυμάτων για τα οποία κάνει λόγο, αποδεικνύει ότι έχουν αλλάξει αρκετά πράγματα στη δομή, την οργάνωση και τις δραστηριότητές τους, από την περίοδο έκδοσης της διατριβής (2006) μέχρι σήμερα. Η μελέτη των Toktaş και Aras (βλ. υποσημ. 4) επίσης κινείται σε πολύ γενικά πλαίσια.

II. ΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ THINK TANKS

1. TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (TASAM)7 (ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΙΑ)

Το TASAM ιδρύθηκε το 2003 από επιχειρηματίες και επιστήμονες της Τουρκίας· λειτουργεί υπό το θεσμικό πλαίσιο μιας ΜΚΟ, και είναι μία ιδιωτική, ανεξάρτητη και δυναμική δεξαμενή ιδεών (think tank). Το TASAM διευθύνεται τόσο από τα κεντρικά γραφεία του στην Κωνσταντινούπολη, όσο και από τα γραφεία της Άγκυρας.

Το TASAM εκπονεί επιστημονικές μελέτες, προβαίνει σε εκτιμήσεις, διενεργεί συναντήσεις και διεξάγει ερευνητικά προγράμματα σχετικά με τα προβλήματα της Τουρκίας, τις διεθνείς και περιφερειακές της σχέσεις, και την ιστορική, πολιτισμική, πολιτική, νομική, οικονομική, κοινωνιολογική και γεωπολιτική της δομή. Στο πλαίσιο αυτό, το TASAM οργανώνει πολυάριθμα σεμινάρια, συνέδρια και fora, πολλά εκ των οποίων διενεργούνται σε τακτική βάση και σε διεθνές επίπεδο.

Πέραν των μελετών, πολλές από τις οποίες δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο του, το TASAM εκδίδει επίσης βιβλία, μελέτες, και πρακτικά των Συνεδρίων που έχει διοργανώσει· από το 2004, εξάλλου, το TASAM εκδίδει και το περιοδικό *Stratejik Öngörü* (Στρατηγική Εκτίμηση).

Υπάρχουν 10 Γραφεία, που ασχολούνται με αντίστοιχους τομείς ενδιαφέροντος. Αυτά είναι:

- Γραφείο για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Γραφείο για τα Κέντρα Παγκόσμιας και Περιφερειακής Ισχύος
- Γραφείο Ενέργειας
- Γραφείο Αφρικής
- Γραφείο Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνικής Κουλτούρας
- Γραφείο Οικονομίας
- Γραφείο Περιβάλλοντος
- Γραφείο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων
- Γραφείο για τις Εθνικές και Διεθνείς Εξελίξεις

Το TASAM, εξάλλου, δραστηριοποιείται στα εξής πεδία:

- Αφρική
- Ασία
- Ευρώπη
- Λατινική Αμερική και Καραϊβική
- Βόρεια Αμερική
- Βαλκάνια
- Μέση Ανατολή

- Μαύρη Θάλασσα – Καύκασος
- Μεσόγειος
- Τουρκόφωνος Κόσμος
- Ισλαμικός Κόσμος
- Τουρκία
- Ενέργεια
- Οικονομία
- Ασφάλεια

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΚΑΙ FORA ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΑΣΑΜ

Στο ΤΑΣΑΜ υπάγονται, εξάλλου, κάποια επιμέρους Ινστιτούτα και Fora, με ανάλογη – έντυπη και ηλεκτρονική – εκδοτική δραστηριότητα. Αυτά είναι τα εξής:

- 1) **Kalkınma ve İşbirliği Enstitüsü** (Ινστιτούτο Ανάπτυξη και Συνεργασίας)
- 2) **Afrika Enstitüsü** (Αφρικανικό Ινστιτούτο)
- 3) **Siyasal İletişim Enstitüsü** (Ινστιτούτο Πολιτικής Επικοινωνίας)
- 4) **İslam Ülkeleri Enstitüsü** (Ινστιτούτο Ισλαμικών Χωρών)
- 5) **Kamu Diplomasisi Enstitüsü** (Ινστιτούτο Δημόσιας Διπλωματίας)
- 6) **Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kalkınma ve İş Birliği Platformu**
(Πλατφόρμα Διεθνούς Ανάπτυξης και Συνεργασίας Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων)
- 7) **Dünya Türk Forumu** (Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών)

Kalkınma ve İşbirliği Enstitüsü (Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας)

Παρέχει υπηρεσίες κατά κύριο λόγο στον τομέα της αναπτυξιακής διπλωματίας της Αγκυρας. Στο Ινστιτούτο υπάγονται 4 γραφεία, που διακρίνονται ανάλογα με τον γεωγραφικό τομέα με τον οποίο ασχολούνται. Αυτά είναι:

- Γραφείο Αφρικής
- Γραφείο Ευρώπης – Βαλκανίων
- Γραφείο Κεντρικής Ασίας
- Γραφείο Καυκάσου

Κάθε Γραφείο είναι ιεραρχημένο με τον ίδιο τρόπο: αποτελείται από

- A) το Διευθυντή
- B) τους ειδικούς
- Γ) τις ομάδες εκπόνησης μελετών

⁷ <http://www.tasam.org/>

Afrika Enstitüsü (Αφρικανικό Ινστιτούτο)

Το Ινστιτούτο αυτό ιδρύθηκε από το ΤΑΣΑΜ ως *Ομάδα Αφρικανικών Μελετών* το Δεκέμβριο του 2004· από το Μάρτιο του 2006 μετονομάστηκε σε Αφρικανικό Ινστιτούτο, τίτλος που είναι σε ισχύ μέχρι και σήμερα. Είναι το πρώτο Ινστιτούτο στην Τουρκία που ασχολείται με την Αφρική· αποτελείται από ακαδημαϊκούς και ερευνητές που μελετούν την αφρικανική ήπειρο. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι να προσφέρει εναλλακτικές και αποτελεσματικές λύσεις στα κέντρα λήψης αποφάσεων, καθώς και στους επιχειρηματικούς και ακαδημαϊκούς κύκλους που ενδιαφέρονται για την Αφρική.

Εκτός των μελετών που είναι δημοσιευμένες ηλεκτρονικά στη διαδικτυακή του σελίδα, το Αφρικανικό Ινστιτούτο διοργανώνει συνέδρια, εκδίδει βιβλία καθώς και εκθέσεις σχετικές με τις τουρκο – αφρικανικές σχέσεις.

Siyasal İletişim Enstitüsü (Ινστιτούτο Πολιτικής Επικοινωνίας)

Το Ινστιτούτο Πολιτικής Επικοινωνίας ασχολείται με πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα της Τουρκίας. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι, μεταξύ άλλων, να εκπονεί μελέτες και έρευνες που είναι απαραίτητες για τα πολιτικά κόμματα, αλλά και να συνδράμει την επικοινωνιακή στρατηγική των πολιτικών αλλά και των πολιτικών κομμάτων της Τουρκίας.

İslam Ülkeleri Enstitüsü (Ινστιτούτο Ισλαμικών Χωρών)

Το Ινστιτούτο αυτό απαρτίζεται από ακαδημαϊκούς, που είναι ειδικοί στον τομέα των ισλαμικών χωρών, από πολυάριθμους ερευνητές, αλλά και ειδικούς στις στρατηγικές σπουδές. Το Ινστιτούτο ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2004, ως *Ομάδα Μελετών Καυκάσου – Κεντρικής Ασίας – Μέσης Ανατολής*· από τον Απρίλιο του 2007, μετονομάστηκε σε Ινστιτούτο Ισλαμικών Χωρών. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι να αναπτύξει τις δυνατότητες συνεργασίας με τουρκικά και διεθνή ιδρύματα, καθώς και με ειδικούς που εργάζονται σε παρόμοιο γνωστικό αντικείμενο.

Ο Διευθυντής του Ινστιτούτου είναι και Διευθυντής Ερευνών· υπάρχει, επίσης, και Υποδιευθυντής. Ως ερευνητές επιλέγονται επιστήμονες που έχουν ολοκληρώσει τη διδακτορική τους διατριβή· ως εμπειρογνώμονες επιλέγονται επιστήμονες που συνεχίζουν την εκπόνηση της διατριβής τους, ενώ ως βοηθοί των εμπειρογνομόνων επιλέγονται άτομα που έχουν ολοκληρώσει το μεταπτυχιακό τους.

Το Ινστιτούτο διοργανώνει Συνέδρια, εκπονεί μελέτες και εκδίδει βιβλία. Μέρος του επιστημονικού αυτού έργου είναι δημοσιευμένο ηλεκτρονικά, στο διαδικτυακό τόπο του Ινστιτούτου.

Kamu Diplomasisi Enstitüsü (Ινστιτούτο Δημόσιας Διπλωματίας)

Το Ινστιτούτο Δημόσιας Διπλωματίας έχει ως στόχο την ενίσχυση της διπλωματίας ήπιας ισχύος της Τουρκίας. Για τον σκοπό αυτόν, το Ινστιτούτο διοργανώνει fora, συνέδρια και συναντήσεις σε διεθνές επίπεδο, για οικονομικά, πολιτικά, πολιτισμικά, εκπαιδευτικά και τεχνολογικά θέματα, αλλά και για καλλιτεχνικά θέματα· επίσης, εκδίδει επιστημονικές μελέτες. Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτών των εκδηλώσεων, έχει επικοινωνία με τους διανοούμενους, τους επιστήμονες και τους εκπροσώπους των ΜΚΟ τόσο της ευρύτερης περιοχής, όσο και απ' όλο τον κόσμο.

Το Ινστιτούτο εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου· ο Πρόεδρος,

εξάλλου, είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή των επιστημονικών μελετών και το συντονισμό των προγραμμάτων. Στα προγράμματα συμμετέχουν ερευνητές που είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου. Το Συμβουλευτικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου είναι υπεύθυνο για το περιεχόμενο, τον προσανατολισμό και την αύξηση της ποιότητας των επιστημονικών δραστηριοτήτων.

Το Ινστιτούτο συνεργάζεται κατά πρώτον με το TASAM καθώς και με τα Ινστιτούτα που υπάγονται σε αυτό· οι μελέτες του αφορούν σε θέματα δημόσιας διπλωματίας. Το Ινστιτούτο υποστηρίζει προγράμματα διαφορετικών ιδρυμάτων που είναι επωφελείς για την Τουρκία, ενώ συμβάλλει στην εκπόνηση μελετών για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της Τουρκίας.

Στο διαδικτυακό τόπο του Ινστιτούτου υπάρχουν δημοσιευμένα σε ηλεκτρονική μορφή άρθρα ερευνητών του.

Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kalkınma ve İş Birliği Platformu - USTKİP (Πλατφόρμα Διεθνούς Ανάπτυξης και Συνεργασίας Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων)

Η Πλατφόρμα αυτή δημιουργήθηκε ως επιστέγασμα των εργασιών του *Φόρουμ Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Τουρκίας – Αφρικής*, που έλαβε χώρα την περίοδο 14 – 16 Αυγούστου 2008, στην Κωνσταντινούπολη· Στη “Δήλωση της Κωνσταντινούπολης”, που απετέλεσε προϊόν του προαναφερθέντος Φόρουμ, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι ένας από τους επιδιωκόμενους σκοπούς είναι η συνεργασία τουρκικών ΜΚΟ με αντίστοιχες αφρικανικές.

Ωστόσο, ως γενικός σκοπός του USTKİP αναφέρεται η εξασφάλιση μιας διαρκούς συνεργασίας μεταξύ των ΜΚΟ της Τουρκίας και των ΜΚΟ απανταχού του κόσμου.

Μία πληθώρα κρατικών φορέων της Τουρκίας, διεθνών οργανισμών αλλά και ειδησεογραφικών (τουρκικών και ξένων) πρακτορείων έχουν καθεστώς παρατηρητή στην εν λόγω πλατφόρμα.

Dünya Türk Forumu (Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών)

Το Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών έχει ως στόχο να φέρει κοντά τους Τούρκους που ζουν απανταχού του κόσμου, τους εκπροσώπους του τουρκόφωνου κόσμου, καθώς και ποικίλα τουρκομανικά κοινωνικά κινήματα, που δραστηριοποιούνται σε αρκετές χώρες.

Στις δραστηριότητες του Φόρουμ, προβλέπονται μεταξύ άλλων η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, οι δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο, αλλά και η ανάπτυξη της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής συνεργασίας μεταξύ των τουρκόφωνων Δημοκρατιών.

Στο πλαίσιο του Φόρουμ αυτού, προβλέπεται επίσης η συγκρότηση εθνικών και περιφερειακών επιτροπών, γενικών επιτροπών, συμβουλευτικών επιτροπών, αλλά και μιας γενικής γραμματείας, η οποία θα εκτελεί χρέη συντονισμού (αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες κάθε επιτροπής παρέχονται στο διαδικτυακό τόπο του Φόρουμ).

Το Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών διοργανώνει συνέδρια, σεμινάρια, εκπονεί μελέτες, εκδίδει βιβλία. Επιπλέον, σχετίζεται με το Συμβούλιο Συνεργασίας Τουρκόφωνων Χωρών, που ιδρύθηκε στις 3/10/2009, και το οποίο έχει ως μέλη, εκτός από την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, το Καζακστάν, το Κιργιστάν.

2. ULUSLARARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR KURUMU (USAK)⁸ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το Ίδρυμα Διεθνών Στρατηγικών Μελετών ιδρύθηκε το 2004 στην Άγκυρα· εστιάζει κατά κύριο λόγο σε θέματα ασφάλειας και συνεργασίας. Το Ίδρυμα διοργανώνει σεμινάρια, συνέδρια, εκδίδει βιβλία και περιοδικά· επίσης, δημοσιεύει μελέτες στο διαδικτυακό του τόπο. Διευθυντής του USAK είναι ο Πρέσβης ε.τ., Özdem Sanberk.

Στο Ίδρυμα Διεθνών Στρατηγικών Μελετών υπάρχουν τα πιο κάτω ερευνητικά κέντρα:

- Κέντρο Μεσανατολικών και Αφρικανικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Κέντρο Ευρασιατικών Μελετών
- Κέντρο Αμερικανικών Μελετών
- Κέντρο Κοινωνικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών Ασφαλείας
- Κέντρο Μελετών Διεθνούς Δικαίου
- Κέντρο Μελετών για την Ασία –Ειρηνικό

Επιμέρους κατάτμηση των Ερευνητικών Κέντρων και τομείς ενδιαφέροντος:

Στο Κέντρο Μεσανατολικών και Αφρικανικών Μελετών υπάρχουν τα εξής γραφεία:

- Γραφείο Μελετών για τον Αραβικό κόσμο
- Γραφείο Αφρικανικών Μελετών
- Γραφείο Ιρανικών Μελετών
- Γραφείο Μελετών για τον Περσικό Κόλπο
- Γραφείο Εβραϊκών Μελετών

Το Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώνει τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στους εξής τομείς:

- Ευρω – τουρκικές σχέσεις
- Ευρωπαϊκό Δίκαιο
- Ευρωπαϊκή Ένωση, Παγκοσμιοποίηση και το Μεταναστευτικό πρόβλημα
- Η Πολιτική Οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ευρω – τουρκικές οικονομικές σχέσεις και το ζήτημα της Τελωνειακής Ένωσης
- Το Κυπριακό Πρόβλημα
- Ρατσισμός και Ξενοφοβία στην Ευρώπη

⁸ <http://www.usak.org.tr/>

- Βαλκανικές Μελέτες

Στο Κέντρο Ευρασιατικών Μελετών υπάγονται τα εξής γραφεία:

- Γραφείο Μελετών για τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη
- Γραφείο Μελετών για τον Καύκασο και την Κασπία
- Γραφείο Κεντροασιατικών Μελετών

Στο Κέντρο Αμερικανικών Μελετών υπάγονται τα εξής γραφεία:

- Γραφείο Μελετών για τη Βόρεια Αμερική
- Γραφείο Μελετών για τη Νότια Αμερική

Το Κέντρο Κοινωνικών Μελετών επικεντρώνει τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στους εξής τομείς:

- Εγκληματολογία
- Αστική ασφάλεια
- Κοινωνική ολοκλήρωση
- Πολιτική συμμετοχή
- Τουρκική διασπορά στην Ευρώπη
- Κουλτούρα και Πολιτική στην Τουρκία
- Πολιτισμική Κοινωνιολογία

Το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας επικεντρώνει τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στους εξής τομείς:

- Εγχώρια και αποσχιστική τρομοκρατία
- Διεθνής Τρομοκρατία
- Διεθνής Συνεργασία και Δίκαιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας
- Διεθνείς Οργανισμοί Ασφαλείας
- Αστυνομικές Σπουδές και διεθνής Αστυνόμευση
- Αιτίες διάσπασης στα έθνη – κράτη
- Κατασκοπεία και Αντικατασκοπεία
- Μελέτες για τη διασφάλιση της ειρήνης και την επίλυση συγκρούσεων
- ΝΑΤΟ
- Ευρωπαϊκή Ασφάλεια
- Τουρκία και Τρομοκρατία
- Θρησκεία, Πολιτική και Βία

Το Κέντρο Μελετών Διεθνούς Δικαίου επικεντρώνει τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στους εξής τομείς:

- Διεθνές Ποινικό Δίκαιο
- Διεθνές Δίκαιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Δίκαιο των Διεθνών Θεσμών
- Μετανάστευση και Μεταναστευτικό Δίκαιο
- Πόλεμος ενάντια στην Τρομοκρατία και Διεθνές Δίκαιο
- Δίκαιο και Ένοπλες Συγκρούσεις
- Διεθνές Ναυτικό Δίκαιο
- Διεθνές Περιβαλλοντικό Δίκαιο

Οι μελέτες που εκδίδονται ηλεκτρονικά από το Κέντρο, ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- Τουρκία
- Ασφάλεια και Τρομοκρατία
- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Κεντρική Ασία
- Καύκασος
- Μέση Ανατολή
- Κόσμος
- ΗΠΑ
- Κοινωνιολογία
- Διεθνείς Σχέσεις
- Βαλκάνια
- Δίκαιο
- Αφρική
- Οικονομία

Εκτός από τις μελέτες που εκδίδονται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό του τόπο, το USAK εκδίδει επίσης – τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή – τα εξής περιοδικά:

- **Journal of Turkish Weekly** (Αγγλόφωνο)
- **USAK Gündem** (USAK Επικαιρότητα – τουρκόφωνο)
- **Review of International Law and Politics – RILP** (αγγλόφωνο)
- **Journal of Central Asian and Caucasian Studies – JCACS** (αγγλόφωνο)

3. TÜRKİYE EKONOMİ POLİTİKALARI ARAŞTIRMA VAKFI (TEPAV)⁹ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Το Ίδρυμα Μελετών Οικονομικής Πολιτικής της Τουρκίας (TEPAV) είναι μία ανεξάρτητη, μη κερδοσκοπική δεξαμενή σκέψης (think tank) με έδρα την Άγκυρα· ιδρύθηκε το 2004 από μία ομάδα επιχειρηματιών, γραφειοκρατών και ακαδημαϊκών.

Το TEPAV είναι οργανωμένο σε τρία πεδία: της Οικονομίας, της Διακυβέρνησης και της Εξωτερικής Πολιτικής. Στο TEPAV υπάγονται, εξάλλου, 9 ερευνητικά ινστιτούτα, που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά πεδία:

- **Ινστιτούτο Μελέτης της Οικονομικής Πολιτικής (EPRI).** Το Ινστιτούτο αυτό εξετάζει τις πολιτικές δομές της Τουρκίας, με σκοπό την ανάλυση και ενδυνάμωση της οικονομικής της ανάπτυξης. Κύρια σημεία εστίασης του είναι η λήψη αποφάσεων και η αποτελεσματική χρήση των πηγών στην οικονομική ανάπτυξη.
- **Ινστιτούτο Σταθερότητας (SI).** Με την πεποίθηση ότι η σταθερότητα είναι πολύ σημαντική για να αφηθεί στα χέρια της κυβέρνησης και της κοινωνίας μόνο, ιδρύθηκε το παρόν Ινστιτούτο, το 2006. Το Ινστιτούτο ρίχνει φως σε πολιτικές και ενέργειες, που έχουν επιπτώσεις στην σταθερότητα· με τον τρόπο αυτόν, βοηθά την κυβέρνηση και άλλους θεσμούς να ενημερώνουν το κοινό.
- **Ινστιτούτο Μελέτης της Διεθνούς Πολιτικής (IPRI).** Το Ινστιτούτο αυτό, που ιδρύθηκε το 2006, αναπτύσσει εναλλακτικές προτάσεις στην εξωτερική πολιτική, προκειμένου να διασφαλίσει ότι η Τουρκία προβλέπει τις εξελίξεις στην περιοχή της και στον κόσμο.
- **Ινστιτούτο Επιχειρηματικότητας (EI).** Το Ινστιτούτο αυτό διεξάγει πολιτικού προσανατολισμού έρευνα, προκειμένου να καθοδηγήσει τα κέντρα λήψης αποφάσεων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Για τον σκοπό αυτόν, το Ινστιτούτο διοργανώνει εκπαιδευτικά προγράμματα για τους υπάρχοντες ή εν δυνάμει επενδυτές και εκδίδει μελέτες, προκειμένου να προωθήσει την επιχειρηματικότητα.
- **Ινστιτούτο για τον Ιδιωτικό Τομέα και την Οικονομική Ανάπτυξη (IPSED).** Το Ινστιτούτο αυτό ιδρύθηκε στη συνάντηση του Istanbul Forum του Δεκεμβρίου του 2008, το οποίο έφερε κοντά επιχειρηματικούς οργανισμούς από την Τουρκία, το Αφγανιστάν και το Πακιστάν. Το Ινστιτούτο διεξάγει μελέτες, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα στις χώρες της περιοχής.
- **Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Έρευνας για τη Δημόσια Πολιτική (TRIPP).** Το Ινστιτούτο αυτό ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2009, με σκοπό να διεξαγάγει ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πεδίο της δημόσιας πολιτικής. Για τον σκοπό

⁹ <http://www.tepav.org.tr/tr/>

αυτόν, το Ινστιτούτο προσφέρει τεχνική βοήθεια και εκπαίδευση στον τομέα του financial management, σε δημοσίους υπαλλήλους στην Τουρκία και στο εξωτερικό, ιδίως στις χώρες της Μέσης Ανατολής.

- **Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUI).** Το Ινστιτούτο αυτό ξεκίνησε τη λειτουργία του το Νοέμβριο του 2009 και είναι ήδη πολύ ενεργό· το Ινστιτούτο εστιάζει στη διαδικασία εισδοχής στην ΕΕ και συμβάλλει στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων και των διαπραγματευτικών διαδικασιών.
- **Ινστιτούτο Νομικών Μελετών (ILS).** Το Ινστιτούτο αυτό ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2011, προκειμένου να παρέχει εκτιμήσεις για νομικά θέματα γενικού ενδιαφέροντος στην κοινωνική ζωή, με συγκριτική και διεπιστημονική προοπτική, και για να διαμορφώσει ιδέες πάνω σε λύσεις ή και λύσεις επί αυτών των θεμάτων. Επιπρόσθετα, το Ινστιτούτο διεξάγει συχνά μελέτες επί άλλων σχετικών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων του κυβερνητικού συστήματος, του εκλογικού συστήματος και ανεξαρτησίας του δικαστικού συστήματος.
- **Δημοσιονομικό Ινστιτούτο (FI).** Το Ινστιτούτο αυτό ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2011 με σκοπό να παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στην οικονομία και να προσφέρει κομβικής σημασίας πληροφορίες στις τουρκικές οικονομικές δομές σχετικά με τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Εκτός των Ινστιτούτων, υπό την αιγίδα του ΤΕΡΑΥ λειτουργούν κάποια θεσμικά όργανα και κέντρα, που εστιάζουν το ερευνητικό τους ενδιαφέρον σε συγκεκριμένους θεματικούς τομείς. Αυτά είναι:

- **Το Κέντρο Πληροφοριών της Παγκόσμιας Τράπεζας – ΤΕΡΑΥ,** που ιδρύθηκε σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα.
- **Το Κέντρο Μελετών για τη Ρωσία,** που λειτουργεί σε συνεργασία με το *Russkiy Mir Foundation*. Σκοπός του Κέντρου είναι να ενδυναμώσει τους δεσμούς της Ρωσίας με την Τουρκία, παρέχοντας υποστήριξη σε άτομα και ιδρύματα που ενδιαφέρονται να μάθουν Ρωσικά και να γνωρίσουν το ρωσικό πολιτισμό. Στο πλαίσιο αυτό, το Κέντρο προσφέρει μέσα εκμάθησης της ρωσικής γλώσσας, λογοτεχνικά έργα στα Ρωσικά και άλλα εκπαιδευτικά εργαλεία.
- **Το Κέντρο Μελετών για τις ΗΠΑ.** Το Κέντρο αυτό ιδρύθηκε το 2011, και έχει ως σκοπό να μελετήσει τις τουρκο – αμερικανικές σχέσεις, φέρνοντας σε επαφή ειδικούς και αναλυτές. Στο πλαίσιο αυτό, το Κέντρο δημοσιεύει σχόλια σχετικά με τρέχοντα ζητήματα των ΗΠΑ και των τουρκο – αμερικανικών σχέσεων· παράλληλα, φέρνει κοντά σε τακτική βάση υψηλόβαθμα πολιτικά πρόσωπα, διπλωμάτες και αναλυτές, καθώς και διακεκριμένους δημοσιογράφους από την Τουρκία και τις ΗΠΑ. Με τον τρόπο αυτόν – όπως αναφέρεται στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος – συγκροτεί μία

πλατφόρμα εξέτασης της αναδυόμενης συνεργασίας ανάμεσα στη μοναδική υπερδύναμη και μία περιφερειακή δύναμη, που έχει μία αυξανόμενη ικανότητα να συμβάλει θετικά.

- **Η Ομάδα Εργασίας για την ΕΕ.** Η Ομάδα αυτή συστάθηκε με σκοπό την ενημέρωση του ιδιωτικού τομέα και των σχετικών ΜΚΟ σχετικά με θέματα που επηρεάζουν την οικονομία άμεσα σε κάθε στάδιο της διαπραγματευτικής διαδικασίας.
- **Το “Φόρουμ της Άγκυρας για την Οικονομική Συνεργασία ανάμεσα στην Παλαιστίνη, το Ισραήλ και την Τουρκία”.** Το Φόρουμ αυτό αποσκοπεί στην ανάπτυξη των περιφερειακών οικονομικών σχέσεων, φέρνοντας κοντά την Ένωση Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων της Τουρκίας (TOBB), την Ομοσπονδία Παλαιστινιακών Εμπορικών, Βιομηχανικών και Αγροτικών Επιμελητηρίων, καθώς και το Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Ισραήλ. Απώτερος σκοπός είναι η δημιουργία ενός μόνιμου τριμερούς μηχανισμού διαλόγου ανάμεσα στις αντιπροσωπεύει επιχειρηματιών από την Τουρκία, την Παλαιστίνη και το Ισραήλ.
- **Το “Φόρουμ της Κωνσταντινούπολης”,** που φέρνει κοντά την Ένωση Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων της Τουρκίας (TOBB), την Ένωση Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων του Αφγανιστάν (ACCI) και την Ένωση Πακιστανικών Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων (FBCCI). Το Φόρουμ έχει υποστηρικτικό ρόλο στις προσπάθειες του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών για την ανάπτυξη ενός κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας ανάμεσα στο Πακιστάν και το Αφγανιστάν. Η πρώτη συνάντηση του Φόρουμ έγινε το Σεπτέμβριο του 2007 στην Κωνσταντινούπολη· η δεύτερη και η Τρίτη συνάντηση έγιναν τον Ιανουάριο και το Δεκέμβριο του 2008, αντιστοίχως, ενώ η τέταρτη συνάντηση έλαβε χώρα τον Ιανουάριο του 2010, στην Κωνσταντινούπολη. Το Φόρουμ εστιάζει στις δραστηριότητες με σκοπό την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα στο Αφγανιστάν και στο Πακιστάν.

4. TÜRKİYE EKONOMİK VE SOSYAL ETÜDLER VAKFI (TESEV)¹⁰ (ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ)

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Κοινωνικών Μελετών της Τουρκίας είναι μία ανεξάρτητη, μη – κυβερνητική δεξαμενή σκέψης (think tank), που ασχολείται με θέματα που αφορούν την Τουρκία. Έχοντας την έδρα του στην Κωνσταντινούπολη, το TESEV ιδρύθηκε το 1994, προκειμένου να χρησιμεύσει ως γέφυρα ανάμεσα στην ακαδημαϊκή έρευνα και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Τουρκία. Το TESEV διοργανώνει τακτικά σεμινάρια και συνέδρια, εκπονεί ερευνητικά προγράμματα, ενώ εκδίδει βιβλία και φυλλάδια. Μέρος των μελετών του TESEV δημοσιεύεται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό του τόπο.

Τα ερευνητικά προγράμματα του TESEV εντοπίζονται στις εξής τρεις θεματικές:

- A) Εκδημοκρατισμός**
- B) Εξωτερική πολιτική**
- Γ) Καλή διακυβέρνηση**

Μερικά από τα πιο σημαντικά έργα του TESEV αφορούν σε θέματα Ισλάμ και Δημοκρατίας, καταπολέμησης της διαφθοράς, κρατικών μεταρρυθμίσεων, διαφάνειας και υπευθυνότητας. Ερευνητικά προγράμματα που είναι αυτήν τη στιγμή σε εξέλιξη, αφορούν ζητήματα μεταρρυθμίσεων στους τομείς της ασφάλειας, των μειονοτικών και πολιτικών δικαιωμάτων, της διαφάνειας και της ενδυνάμωσης της κοινωνίας πολιτών· επίσης, θέματα που αφορούν την Κύπρο, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αμερική, καθώς και τις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ.

A) Το Πρόγραμμα Εκδημοκρατισμού

Το πρόγραμμα αυτό επιδιώκει την ενδυνάμωση των δημοκρατικών θεσμών της Τουρκίας· τα τελευταία χρόνια το Πρόγραμμα αυτό έχει συμπεριλάβει στη δημόσια ατζέντα θέματα που θεωρούνταν “ταμπού”, όπως το Δικαστικό, οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ασφάλειας, το Κουρδικό ζήτημα, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και η συνταγματική έννοια του πολίτη, καθώς και οι σχέσεις θρησκείας, κράτους και κοινωνίας, τα ΜΜΕ και η δημοκρατία.

B) Εξωτερική πολιτική

Οι δραστηριότητες του Προγράμματος αυτού περιστρέφονται γύρω από τις εξής θεματικές:

- Διμερείς σχέσεις της Τουρκίας
- Η ευρύτερη περιοχή της Τουρκίας
- Μελέτη των αντιλήψεων σχετικά με την ΕΕ

¹⁰ <http://www.tesev.org.tr/>

Στο πλαίσιο των μελετών αυτών, εξετάζονται θέματα όπως η ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ, οι σχέσεις Τουρκίας – Μέσης Ανατολής, η σταθερότητα στον Καύκασο, το Κυπριακό πρόβλημα και η δημόσια αντίληψη για την εξωτερική πολιτική.

Γ) Καλή διακυβέρνηση

Σκοπός του Προγράμματος αυτού είναι να ενδυναμώσει τους δεσμούς μεταξύ της κοινωνίας πολιτών και της δημόσιας διοίκησης, να δημιουργήσει κοινές πρωτοβουλίες σε θέματα που έχουν θεμελιώδη σημασία για την κοινωνική ζωή και να ενημερώνει το κοινό· στόχος του Προγράμματος, είναι, εξάλλου, να συμβάλει στην τρέχουσα διοικητική μεταρρύθμιση, συγκροτώντας μελέτες που μπορούν να υλοποιήσουν τις αρχές καλής διακυβέρνησης.

5. STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (SAM)¹¹ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών του Υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας είναι μία δεξαμενή σκέψης (think tank) και ερευνητικό κέντρο, που ιδρύθηκε το Μάιο του 1995. Το SAM ιδρύθηκε ως ένα συμβουλευτικό σώμα, προκειμένου να παρέχει στο κέντρο αποφάσεων του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών επιστημονικές εκτιμήσεις για σχετικά θέματα, καθώς και αναλύσεις της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, σχετικές με τις μελλοντικές εξελίξεις.

Το SAM διεξάγει έρευνες και οργανώνει επιστημονικές εκδηλώσεις σχετικές με τα πεδία στα οποία επεκτείνεται η τουρκική εξωτερική πολιτική, σε συνεργασία τόσο με τούρκους όσο και με ξένους ακαδημαϊκούς, με ομολόγους του απ' όλον τον κόσμο, καθώς και με πολλά πανεπιστήμια και κυβερνητικούς οργανισμούς. Το SAM έχει συμβουλευτικό ρόλο προς τα τμήματα του Υπουργείου Εξωτερικών, ενώ παράλληλα, ιδρύει περιφερειακά δίκτυα think tanks.

Εκτός από το περιοδικό *Perceptions* (ένα τριμηνιαίο αγγλόφωνο περιοδικό, με άρθρα διακεκριμένων τούρκων και ξένων διανοουμένων, τα οποία εκδίδονται τόσο έντυπα όσο και ηλεκτρονικά) που εκδίδει εδώ και αρκετά χρόνια, το SAM προσφάτως εγκαινίασε τη σειρά *Vision Papers* – στην οποία εκδίδονται ηλεκτρονικά άρθρα του Υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας – καθώς και το *Sam Papers*, το οποίο θα καλύπτει τα ζητήματα της επικαιρότητας, με άρθρα διαφόρων διανοουμένων· και τα άρθρα του εν λόγω περιοδικού εκδίδονται ηλεκτρονικά, στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας.

¹¹ <http://sam.gov.tr/>

6. SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (SETA)¹² ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το Κέντρο Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Μελετών (SETA) αποτελείται από δύο αδελφά ερευνητικά ιδρύματα, με την ίδια ονομασία: το πρώτο έχει την έδρα του στην Άγκυρα (SETA Ankara), ενώ το δεύτερο, στην Ουάσιγκτον (SETA DC).

I. Το SETA Ankara

Το SETA Ankara διεξάγει ερευνητικά προγράμματα, σεμινάρια, εκπονεί μελέτες, αναλύσεις και άρθρα για τρέχοντα πολιτικά, οικονομικά, και κοινωνικά θέματα. Οι τομείς έρευνας του Ιδρύματος είναι οι εξής:

A) Πολιτική

- Εσωτερική πολιτική
- Πολιτικά κόμματα
- Εκδημοκρατισμός

B) Εξωτερική πολιτική

I) Γεωγραφικές περιοχές

- ΗΠΑ
- Ασία και Αφρική
- Ευρώπη
- Βαλκάνια
- Καύκασος
- Μέση Ανατολή

II) Θέματα

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ενέργεια
- Πολιτισμοί
- Τουρκική εξωτερική πολιτική
- Διεθνείς οργανισμοί

Γ) Κοινωνία και οικονομία

- Διοίκηση
- Κοινωνία
- Επικοινωνία

¹² <http://www.setav.org>

- Ανάπτυξη και Οικονομία

Δ) Δίκαιο και Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Δίκαιο
- Ανθρώπινα δικαιώματα

Εκδοτικές σειρές του SETA Ankara:

Το SETA Ankara εκδίδει – και σε ηλεκτρονική μορφή και από κοινού με το SETA DC – το αγγλόφωνο περιοδικό *Insight Turkey*. Πέραν τούτου, εκδίδει ηλεκτρονικά τις εξής σειρές:

- **Araştırma ve Kitap** (Ερευνα και Βιβλία – Πρόκειται για ηλεκτρονικές περιλήψεις εκδεδομένων βιβλίων)
- **Analiz** (Ανάλυση)
- **Policy Brief**
- **Policy Report**
- **Çalıştay** (Δημοσιεύονται κατά κύριο λόγο γενικές πληροφορίες για διενεργηθέντα Workshops)
- **SETA Rapor** (εκθέσεις)
- **Siyaset haritası** (χάρτης πολιτικής)
- **Policy Debate**
- **Perspektif** (Προοπτικές)
- **Panel**
- **Kim kimdir** (Ποιος είναι ποιος)
- **Ankara Round Tables**

II) Το SETA DC

Το SETA DC ασχολείται κατά κύριο λόγο με εθνικά, περιφερειακά, και διεθνή θέματα που αφορούν την Τουρκία και τις τουρκο – αμερικανικές σχέσεις. Σε εγχώριο επίπεδο, διεξάγονται μελέτες για την τουρκική κοινωνία, τον πολιτισμό, την ιστορία, την οικονομία, την πολιτική, την ενεργειακή ασφάλεια, το δίκαιο και την εκπαίδευση. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η έμφαση δίνεται στις στρατηγικές συμμαχίες της Τουρκίας και στο διαρκώς αυξανόμενο στρατηγικό ρόλο της Τουρκίας στη διεθνή κοινότητα, με κύρια εστίαση στην στρατηγική συμμαχία Τουρκίας – ΗΠΑ και στις σύνθετες περιφερειακές συμμαχίες της Τουρκίας.

Το SETA DC – εκτός από το περιοδικό *Insight Turkey*, που, όπως έχει ήδη αναφερθεί, εκδίδει από κοινού με το SETA Ankara – εκδίδει ηλεκτρονικά άρθρα και βιβλία, καθώς και τις εξής σειρές:

- Policy Reports¹³
- Research Reports

¹³ Κάποιοι από τους αρθρογράφους δημοσιεύουν άρθρα στα περιοδικά και των δύο SETA· σε καθεμιά από τις εκδοτικές σειρές των SETA, ωστόσο, δημοσιεύονται διαφορετικά άρθρα.

- Policy Briefs
- Policy Debates

7. ANKARA STRATEJİ ENSTİTÜSÜ¹⁴ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Το Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας ιδρύθηκε το 2011, ως ένα ανεξάρτητο από πολιτικά κόμματα και ομάδες συμφερόντων ερευνητικό ίδρυμα· στην ιστοσελίδα του δημοσιεύει εκθέσεις, άρθρα και αναλύσεις σχετικές με τα θέματα με τα οποία ασχολείται. Στο ίδρυμα υπάγονται τρία ερευνητικά κέντρα, με αντίστοιχους τομείς και διευθύνσεις έρευνας. Αυτά είναι:

A) Κέντρο Νομικών Μελετών

1) Τομέας Διεθνούς Δικαίου

- Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων Προβληματικών Περιοχών
- Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Νομικών Υποθέσεων
- Διεύθυνση Ενεργειακού Δικαίου
- Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων για Θέματα Ασφαλείας (Τρομοκρατία)

2) Τομέας Εθνικού Δικαίου

- Διεύθυνση Συνταγματικού Δικαίου
- Διεύθυνση Ποινικού Δικαίου
- Διεύθυνση Διοικητικού Δικαίου
- Διεύθυνση Τουρκικού Δικαστικού Συστήματος

B) Κέντρο Οικονομικών Μελετών

- Οικονομική Πολιτική
- Τραπεζικός και Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός
- Οικονομική Ανάπτυξη και Διεθνής Οικονομία

Γ) Κέντρο Πολιτικών Μελετών

1) Τομέας Διεθνούς Πολιτικής

- Διεύθυνση Μέσης Ανατολής και Ιράν
- Διεύθυνση Ευρώπης
- Διεύθυνση Ρωσίας και Κεντρικής Ασίας
- Διεύθυνση ΗΠΑ

¹⁴ <http://www.ankarastrateji.org/>

- Διεύθυνση Αφρικής
- Διεύθυνση Διεθνούς Ασφάλειας

2) Τομέας Εγχώριας Πολιτικής

- Διεύθυνση Πολιτικού Βίου
- Διεύθυνση Πολιτικών Θεσμών
- Διεύθυνση Δημόσιας Πολιτικής
- Διεύθυνση Πολιτικής Ασφάλειας
- Διεύθυνση Ενεργειακής Πολιτικής

8. STRATEJİK DÜŞÜNCE ENSTİTÜSÜ (SDE)¹⁵ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Το Ινστιτούτο Στρατηγικής Σκέψης ιδρύθηκε το Μάρτιο του 2009, ως μία ΜΚΟ, ασχολούμενη με εγχώρια και εξωτερικά θέματα της Τουρκίας. Στο πλαίσιο την ερευνητικών δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου, υπάρχει ένα συντονιστικό στρατηγικό πρόγραμμα διάρκειας 3 χρόνων, που απαρτίζεται από 4 κύρια προγράμματα· καθένα από αυτά περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν ειδικό και ένα βοηθό. Παράλληλα, στο SDE υπάρχουν 3 Συμβούλια Εργασίας (Working Groups) και 3 Ερευνητικά Κέντρα.

A) Συντονιστικό Στρατηγικό Πρόγραμμα

1. Πρόγραμμα Εγχώριας Πολιτικής και Εκδημοκρατισμού
2. Πρόγραμμα Εξωτερικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων
3. Πρόγραμμα Οικονομικών Θεμάτων
4. Πρόγραμμα Άμυνας και Ασφάλειας

B) Συμβούλια Εργασίας

1. Συμβούλιο Οικονομίας και Επιχειρήσεων
2. Συμβούλιο Διεθνούς Φιλίας
3. Συμβούλιο για τα ΜΜΕ

Γ) Ερευνητικά Κέντρα

1. Κέντρο Μελετών για την Ειρήνη
2. Κέντρο Μελετών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
3. Κέντρο Ιστορικών Μελετών

Τα γεωγραφικά πεδία, στα οποία εντοπίζονται οι ερευνητικές δραστηριότητες του Ινστιτούτου είναι οι εξής:

- Τουρκία (εγχώρια και εξωτερική πολιτική)
- Αφρική
- ΗΠΑ
- Ασία – Ειρηνικός Ωκεανός
- Ευρώπη
- Βαλκάνια
- Αιγαίο – Κύπρος
- Καύκασος
- Κεντρική Ασία
- Μέση Ανατολή
- Ρωσία – Ουκρανία

¹⁵ <http://www.sde.org.tr/Default.aspx>

Οι θεματικοί τομείς, με τους οποίους ασχολείται το SDE, είναι οι εξής:

- Επιστήμη – Τεχνολογία
- Περιβάλλον
- Εκπαίδευση
- Οικονομία
- Ενέργεια
- Δίκαιο
- Άμυνα – Ασφάλεια – Τρομοκρατία
- Πολιτική και Δημόσια Διοίκηση
- Πολιτική Κοινωνιολογία και Ψυχολογία

Το SDE εκδίδει σε ηλεκτρονική μορφή δύο σειρές μελετών:

- Το **SDE Rapor** (Εκθέσεις του SDE)
- Το **SDE Analiz** (Αναλύσεις του SDE)

Το SDE εκδίδει επίσης – αν και όχι σε ηλεκτρονική μορφή – το περιοδικό *Stratejik Düşünce* (Στρατηγική Σκέψη). Παράλληλα, υπό την ετικέτα “*SDE Haberler/ SDE News*” δημοσιεύονται ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με γενικότερες δραστηριότητες του Ινστιτούτου.

9. AFRO – ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (AFASAM)¹⁶ ΚΕΝΤΡΟ ΑΦΡΟ – ΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το Κέντρο Αφρο – Ασιατικών Στρατηγικών Μελετών ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2012, ως μία ανεξάρτητη πλατφόρμα ιδεών, που ασχολείται με θέματα πολιτικής επιστήμης, οικονομίας και διεθνών σχέσεων.

Οι γεωγραφικές περιοχές, όπου εντοπίζονται τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Κέντρου, είναι οι εξής:

- Αφρική
- Αμερική και Λατινική Αμερική
- Ασία και Ειρηνικός Ωκεανός
- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Βαλκάνια
- Κεντρική Ασία και Καύκασος
- Μέση Ανατολή

Τα θέματα με τα οποία ασχολείται το Κέντρο είναι τα εξής:

I) Γενικά Θέματα

- Εκδημοκρατισμός και Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Οικονομία
- Ενέργεια και Ενεργειακή Ασφάλεια
- Δημόσια Διπλωματία
- Παγκοσμιοποίηση
- Πολιτικές Επιστήμες και Πολιτική Φιλοσοφία
- Κοινωνία, Κουλτούρα και Αστικοποίηση
- Ιστορία (Μεσαιωνική Ιστορία, Τουρκική Ιστορία, Σύγχρονη Ιστορία)
- Διεθνείς Οργανισμοί
- Συνταγματική Μεταρρύθμιση

II) Άμυνα και Ασφάλεια

- Πληροφορίες
- Αμυντικές Τεχνολογίες
- Τρομοκρατία
- Εθνική Ασφάλεια
- Διεθνής Ασφάλεια

III) Περιοχές με προβλήματα

- Παλαιστίνη
- Ιράκ

¹⁶ <http://afasam.org/tr/>

- Κύπρος

Εκδοτική δραστηριότητα

Εκτός από τα άρθρα που δημοσιεύονται ηλεκτρονικά σε κάθε θεματική ενότητα, το AFASAM δημοσιεύει – επίσης ηλεκτρονικά – τα εξής:

- Haftalık Haber Bülteni (Εβδομαδιαίο Ενημερωτικό Δελτίο)
- Εκθέσεις
- Ρεπορτάζ
- Κύρια Άρθρα

10. ARI HAREKETİ¹⁷ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ARI

Το Κίνημα ARI ιδρύθηκε το 1994 και ασχολείται κατά κύριο λόγο με εσωτερικά πολιτικά και κοινωνικά θέματα της Τουρκίας· έχει 4 όργανα, που λειτουργούν υπό την ομπρέλα του. Αυτά είναι:

A) **Το Φόρουμ Οικονομικών και Εξωτερικής πολιτικής**· αυτό συνεργάζεται με πολιτικούς ηγέτες και διαμορφωτές της κοινής γνώμης, για θέματα διασύνδεσης των οικονομικών ζητημάτων με τις αποφάσεις που λαμβάνονται στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Σκοπός του είναι να προβάλλει την ανάγκη μιας συνολικής προσέγγισης σε πολιτικές αποφάσεις που φαίνονται να είναι ανεξάρτητες με τα οικονομικά θέματα.

B) **Ο τομέας Νεολαίας του ARI (Genç ARI)** εργάζεται πάνω σε μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας πρωτοβουλίες, που αποσκοπούν να φέρουν τη νεολαία κοντά στα πολιτικά θέματα. Απώτερος σκοπός είναι αναπτυχθεί μία αίσθηση καθήκοντος στους νέους ανθρώπους, προκειμένου να διαμορφώσουν την Τουρκία με τον τρόπο που εκείνοι θεωρούν πιο σωστό.

Γ) **Το περιοδικό *Turkish Policy Quarterly*** (το οποίο εκδίδεται ηλεκτρονικά στα αγγλικά) είναι το τριμηνιαίο περιοδικό, στο οποίο γράφουν διανοούμενοι και ειδικοί για την τουρκική εσωτερική και εξωτερική πολιτική, καθώς και για την περιφερειακή ανάπτυξη· κάθε τεύχος έχει μία συγκεκριμένη θεματική

Δ) **Το Ινστιτούτο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης** παρακολουθεί τον έντυπο και ραδιοφωνικό Τύπο, με στόχο να υποδείξει τρόπους, με τους οποίους τα τουρκικά ΜΜΕ μπορούν να γίνουν πιο φιλελεύθερα και κοινωνικώς υπεύθυνα.

Το Κίνημα ARI εκπονεί μελέτες πάνω σε σημαντικά πολιτικά και κοινωνικά θέματα της Τουρκίας¹⁸· διεξάγει, επίσης, ερευνητικά προγράμματα σχετικά με την τοπική ανάπτυξη και συμμετοχή, εκδίδει φυλλάδια, διενεργεί σεμινάρια στις επαρχίες της Ανατολίας, και αξιολογεί τη συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Τουρκία, αναφορικά τόσο με τον πληθυσμό όσο και με την κυβέρνηση. Το Κίνημα ARI εκδίδει, ακόμα, το *Europa Handbook*, μία φοιτητική ατζέντα σχετική με την ΕΕ για νέους 15 – 18 χρονών. Παράλληλα, διενεργεί προγράμματα ανταλλαγής με αμερικανικούς και ισραηλινούς οργανισμούς σε ετήσια βάση, προκειμένου να αυξήσει την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ μελλοντικών ηγετών· συγχρόνως, συνεργάζεται με ευρωπαϊκούς φορείς, διοργανώνοντας Σεμινάρια για θέματα ασφάλειας και συνεργασίας.

Το Κίνημα ARI έχει 4 γραφεία: τα κεντρικά βρίσκονται στην Κωνσταντινούπολη, ενώ τα άλλα βρίσκονται στην Άγκυρα, στις Βρυξέλλες και στην Ουάσιγκτον. Το γραφείο του ARI στην Ουάσιγκτον διοργανώνει πάνελ στο Καπιτώλιο, για θέματα που βρίσκονται στην ατζέντα τόσο της Τουρκίας όσο και των ΗΠΑ. Παράλληλα, το γραφείο των Βρυξελλών διοργανώνει πάνελ σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, με στόχο την επαύξηση του διαλόγου σχετικά με την Τουρκία, αναδεικνύοντας θέματα σχετικά με την προοπτική εισδοχής της Τουρκίας στην ΕΕ.

¹⁷ <http://www.ari.org.tr/>

¹⁸ Στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος δίνονται κατά κύριο λόγο περιληπτικές πληροφορίες για εκπονηθέντα ή υπό εκπόνηση προγράμματα, και όχι τόσο αμιγή άρθρα.

11. POLİTİK AKADEMİ¹⁹ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Η Πολιτική Ακαδημία ιδρύθηκε το 2007· είναι ένα ανεξάρτητο ερευνητικό ίδρυμα. Εκτός από τα άρθρα που δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος, υπάρχει η σκέψη να εκδοθεί περιοδικό, αλλά και να επεκταθούν οι δραστηριότητες του με τη μορφή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων.

Τα πεδία στα οποία εκτείνονται οι ερευνητικές δραστηριότητες της Ακαδημίας, είναι οι εξής:

- Τρίτος Κόσμος
- ΗΠΑ
- Αφρική
- Ασία – Ειρηνικός Ωκεανός
- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Βαλκάνια
- Περιφερειακές Πολιτικές
- Καύκασος
- Κεντρική Ασία
- Μέση Ανατολή
- Πολιτική Ιστορία
- ΜΜΕ και Επικοινωνία
- Τέχνες και Πολιτισμός
- Η Πολιτική Ζωή της Τουρκίας

¹⁹ <http://www.politikakademi.org/>

12. ARAŞTIRMA VE ETÜTLER MERKEZİ (AREM)²⁰ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το Κέντρο Ερευνών και Μελετών ιδρύθηκε το 2000, υπό την αρχική ονομασία *Strateji Merkezi Başkanlığı*, ως ένα ίδρυμα υπαγόμενο στο Υπουργείο Εσωτερικών της Τουρκίας. Το 2005, επιφορτίστηκε με καθήκοντα Κέντρου Στρατηγικής Ανάπτυξης των Ιδρυμάτων Ερευνών, Σχεδιασμού και Συντονισμού· παράλληλα, άλλαξε το όνομά του σε *Κέντρο Ερευνών και Μελετών του Υπουργείου Εσωτερικών*.

Το Κέντρο εκπονεί μελέτες, άρθρα και εκθέσεις, που δημοσιεύονται στο διαδικτυακό του τόπο· επίσης, εκδίδει βιβλία.

Οι μελέτες του Κέντρου αφορούν τους εξής τομείς:

- Εσωτερική ασφάλεια
- Βελτίωση των διοικητικών δομών
- Μελέτες για κοινωνικά θέματα
- Εκθέσεις ερευνητικών προγραμμάτων
- Άλλες εργασίες

Τα άρθρα που δημοσιεύει το Κέντρο αφορούν τους εξής τομείς:

- Εσωτερική ασφάλεια
- Τρομοκρατία
- Δημόσια διοίκηση
- Τοπική αυτοδιοίκηση
- Δημόσιες υπηρεσίες
- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Διεθνείς Σχέσεις

Οι εκθέσεις που δημοσιεύει το Κέντρο διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Εκθέσεις αξιολόγησης
- Εκθέσεις ανάλυσης
- Αξιολόγηση του Τύπου
- Αναλύσεις – Σχόλια
- Ενημερωτικά Σημειώματα

²⁰ <http://www.arem.gov.tr/>

13. 21. YÜZYIL TÜRKİYE ENSTİTÜSÜ²¹ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ

Το Ινστιτούτο της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα είναι μία δεξαμενή σκέψης, που ασχολείται με θέματα πολιτικής, γραφειοκρατικής και οικονομικής αναδιοργάνωσης, διεθνών σχέσεων, γεωπολιτικών αναλύσεων, περιφερειακών διαφωνιών, καθώς επίσης και με διεθνή θέματα, ζητήματα τρομοκρατίας, διεθνών οικονομικών σχέσεων, οικονομικών κινήματων και ιδρυμάτων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον φαίνεται να εκφράζεται για τον ευρύτερο τουρκόφωνο κόσμο.

Τα ερευνητικά κέντρα του Ινστιτούτου – τα οποία δημοσιεύουν ηλεκτρονικά τις αντίστοιχες μελέτες τους στο διαδικτυακό τόπο του Ινστιτούτου – είναι τα εξής:

- Κέντρο Μελετών για την Εθνική Ασφάλεια και την Εξωτερική Πολιτική
- Κέντρο Μελετών για τον Καύκασο
- Κέντρο Μελετών για την Κεντρική Ασία
- Κέντρο Ρωσικών και Σλαβικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών για τις ΗΠΑ
- Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Κέντρο Μελετών για τα Βαλκάνια και την Κύπρο
- Κέντρο Μελετών για τη Μέση Ανατολή
- Κέντρο Μελετών για την Ασία – Ειρηνικό
- Κέντρο Μελετών για την Τρομοκρατία και τον Πόλεμο κατά της Τρομοκρατίας
- Κέντρο Πολιτικών, Κοινωνικών και Πολιτισμικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών για τη Μαύρη Θάλασσα
- Κέντρο Συνταγματικών και Νομικών Μελετών
- Κέντρο Γεωστρατηγικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών για την Ενέργεια και την Ενεργειακή Ασφάλεια
- Κέντρο Οικονομικών Μελετών
- Κέντρο Μελετών για την Ανάπτυξη του Εργασιακού Τομέα και της Στρατηγικής Διοίκησης

²¹ <http://www.21yyte.org/tr/>

Εκδοτική δραστηριότητα:

Εκτός των άρθρων των ερευνητικών κέντρων – που, όπως έχει ήδη αναφερθεί, δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου – μία σειρά άλλων αναλύσεων δημοσιεύονται επίσης ηλεκτρονικά. Αυτές είναι:

I) Ειδικές εκθέσεις του Ινστιτούτου²²:

- **Türk Cumhuriyetleri Gündemi** (Η Ατζέντα για τις Τουρκομανικές Δημοκρατίες)
- **Anrupa Birliği Gündemi** (Η Ατζέντα για την Ευρωπαϊκή Ένωση)
- **Japonya Gündemi** (Η Ατζέντα για την Ιαπωνία)
- **Küresel Gelişmeler Bülteni** (Δελτίο για τις Παγκόσμιες Εξελίξεις)
- **Türk Dış Politikası Güncesi** (Ημερολόγιο Εξωτερικής Πολιτικής)

II) Το *21. Yüzyıl Dergisi* (Περιοδικό του 21^{ου} Αιώνα). Μηνιαίο περιοδικό με έμφαση σε στρατιωτικά θέματα

Πρέπει να σημειωθεί, επίσης, ότι το Ινστιτούτο εκδίδει βιβλία και αναλύσεις, διοργανώνει Συνέδρια, ενώ έχει παρουσία και στον Τύπο. Παράλληλα, απασχολεί ως εκπαιδευόμενους, φοιτητές όλων των επιπέδων.

14. ULUSLARARASI POLİTİKA AKADEMİSİ (UPA)²³ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Ακαδημία Διεθνούς Πολιτικής ασχολείται με εθνικά, περιφερειακά θέματα, αλλά και θέματα παγκόσμιου βεληγεκούς. Ανώτερος σκοπός της είναι να τροφοδοτήσει με γνώσεις τους νέους ειδικούς σε θέματα πολιτικής επιστήμης και διεθνών σχέσεων. Οι μελέτες του ερευνητικού αυτού κέντρου ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- Αφρική
- ΗΠΑ
- Ασία
- Ευρώπη
- Βαλκάνια
- Καύκασος
- Μέσης Ανατολή
- Τουρκική Εξωτερική Πολιτική
- Άλλα θέματα

²² Οι εκθέσεις αυτές δημοσιεύονται με μάλλον ακανόνιστη – όχι ανά τακτά χρονικά διαστήματα – σειρά.

²³ <http://politikaakademisi.org/>

15. BİLGE ADAMLAR STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BİLGESAM)²⁴ ΚΕΝΤΡΟ ΣΟΦΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Το BİLGESAM ιδρύθηκε το 2008 στην Κωνσταντινούπολη· είναι ένα ερευνητικό ίδρυμα που εκπονεί μελέτες σχετικές με τις διμερείς και πολυμερείς διεθνείς σχέσεις, αλλά και με τα πολιτικά, οικονομικά, τεχνολογικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικο-πολιτικά προβλήματα της Τουρκίας. Στο πλαίσιο αυτό, διεξάγει ερευνητικά προγράμματα, διενεργεί συνέδρια, workshops και πανελ· παράλληλα, διεξάγει δραστηριότητες σε συνεργασία με Πανεπιστήμια εντός και εκτός Τουρκίας, ενώ έχει προγράμματα stage για μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες.

Το BİLGESAM δημοσιεύει ηλεκτρονικά – στο διαδικτυακό του τόπο – άρθρα, αναλύσεις, συνεντεύξεις, εκθέσεις, αλλά και βιβλία (σε μορφή pdf). Οι μελέτες του Ιδρύματος – που είναι επίσης ηλεκτρονικά δημοσιευμένες – αφορούν τα εξής γνωστικά πεδία:

I. ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΜΑΤΑ

- ΗΠΑ
- Αφρική
- Ευρώπη
- Ανατολική Ασία και Ειρηνικός Ωκεανός
- Νότια Ασία
- Λατινική Αμερική
- Ρωσία

II. ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Βαλκάνια
- Καύκασος
- Κεντρική Ασία
- Μέση Ανατολή

III. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Περιβάλλον
- Οικονομία
- Ενέργεια
- Ασφάλεια
- Κοινωνικά και πολιτικά θέματα
- Τεχνολογία

Το BİLGESAM εκδίδει επίσης σε ηλεκτρονική μορφή 2 περιοδικά:

- το τριμηνιαίο περιοδικό *BİLGE Strateji* (από το 2009)
- το μηνιαίο Δελτίο *Bülten* (από το Φεβρουάριο του 2012)

16. ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (ORSAM)²⁵ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών για τη Μέση Ανατολή (ORSAM) ασχολείται με θέματα διεθνούς πολιτικής· είναι, επίσης, μέρος του *Middle East Studies Association (MESA)*. Το ORSAM διοργανώνει συνέδρια, workshops, πάνελ, αλλά και στρογγυλές τράπεζες· αξίζει να σημειωθεί, επίσης, ότι στο ORSAM υπάγεται ένα Κέντρο Μελετών για τους Τουρκμένους της Μέσης Ανατολής (*Ortadoğu Türkmenleri Araştırma Merkezi*). Οι θεματικοί τομείς στους οποίους εντοπίζεται το ερευνητικό ενδιαφέρον του ORSAM – και, αντιστοίχως, τα ηλεκτρονικά άρθρα που εκδίδει – είναι οι εξής:

- Τουρκία – Μέση Ανατολή
- Βόρεια Αφρική
- Παλαιστίνη – Ισραήλ
- Συρία
- Ιράν
- Ιράκ
- Κόλπος της Βασόρας
- Υεμένη
- Αφγανιστάν – Πακιστάν
- Τρομοκρατία – Μέση Ανατολή
- ΗΠΑ – Μέση Ανατολή
- Ιορδανία
- Λίβανος
- Ενέργεια – Οικονομία – Περιβάλλον
- Κούρδοι του Ιράκ
- Τουρκμένοι του Ιράκ
- Κεντρική Ασία – Μέση Ανατολή
- Καύκασος – Μέση Ανατολή
- Ρωσική Ομοσπονδία – Μέση Ανατολή
- Κούρδοι του Ιράκ
- Μελέτες για τη διασπορά
- Think Tanks

Εκτός από τα άρθρα που δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του, το ORSAM εκδίδει – επίσης ηλεκτρονικά:

- Το περιοδικό **Ortadoğu Etütleri** (Μεσανατολικές Μελέτες). Το περιοδικό αυτό εκδίδεται δύο φορές το χρόνο

²⁴ <http://www.bilgesam.org/tr/index.php>

²⁵ <http://www.orsam.org.tr/tr/anasayfa.aspx>

- Το περιοδικό **Ortadoğu Analiz** (Αναλύσεις για Θέματα Μέσης Ανατολής). Το περιοδικό αυτό εκδίδεται κάθε μήνα
- Τις **ORSAM Raporlar** (Εκθέσεις ORSAM). Πρόκειται για μηνιαίες αναλύσεις, που αφορούν σε κάποιο επίκαιρο θέμα που αφορά στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής.

17. GLOBAL POLİTİKALAR ARAŞTIRMA MERKEZİ (GLOPOL)²⁶ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το Κέντρο Μελέτης της Παγκόσμιας Πολιτικής ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2006, από προπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Selçuk²⁷. τα ερευνητικά πεδία του Κέντρου είναι η εξωτερική πολιτική, άμυνα και ασφάλεια, περιφερειακά προβλήματα, Ευρωπαϊκή Ένωση, Οικονομία, Πολιτικές Επιστήμες, παγκοσμιοποίηση και κοινωνικο – πολιτισμικά θέματα.

Οι γεωγραφικές περιοχές με τις οποίες ασχολείται το Κέντρο είναι οι εξής²⁸:

ΑΣΙΑ

- Αφγανιστάν
- Κίνα
- ΝΑ Ασία
- Ινδία
- Ιαπωνία
- Κεντρική Ασία
- Πακιστάν
- Ρωσία

ΕΥΡΩΠΗ

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Βαλκάνια
- Βαλτική

ΚΑΥΚΑΣΟΣ

- Αζερμπαϊτζάν
- Αρμενία

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

- Παλαιστίνη
- Ιράκ
- Ιράν
- Ισραήλ
- Κράτη του Περσικού Κόλπου
- Αίγυπτος
- Συρία
- Τουρκία

²⁶ <http://glopol.org/tr/>

²⁷ Πιθανότατα, στον ιστοτόπο του εν λόγω Ιδρύματος αρθρογραφούν προπτυχιακοί φοιτητές (δεν ξεκαθαρίζεται αυτό)

²⁸ Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι – παρά την υπάρχουσα κατάτμηση – υπάρχουν αρκετοί τομείς που δεν έχουν καθόλου άρθρα.

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Δημοκρατία
- Οικονομία
- Ενεργειακά και περιβαλλοντικά θέματα
- Παγκοσμιοποίηση
- Άμυνα και Ασφάλεια
- Πολιτική Επιστήμη και Φιλοσοφία
- Τρομοκρατία
- Κοινωνία και Πολιτισμός

Εκτός από τις – ταξινομημένες ανά θεματική ενότητα – μελέτες, το Κέντρο εκδίδει επίσης ηλεκτρονικά *Εκθέσεις (Raporlar)*

18. GLOBAL POLITICAL TRENDS CENTER (GPoT)²⁹

Το Global Political Trends Center ιδρύθηκε το 2009, υπό την αιγίδα του İstanbul Kültür Üniversitesi· οι μελέτες το Κέντρου αφορούν, όχι μόνο την τουρκική εξωτερική πολιτική, αλλά και την τρέχουσα διεθνή επικαιρότητα. Το Κέντρο συνεργάζεται με μία πληθώρα διεθνών ιδρυμάτων και οργανισμών, που έχουν την έδρα τους στην Ευρώπη, στη Βόρεια Αμερική, την ευρύτερη Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική, καθώς και στον Καύκασο. Οι ερευνητικές δραστηριότητες του Κέντρου υλοποιούνται με ερευνητικά προγράμματα³⁰ σχετικά με γεωγραφικές περιοχές και συγκεκριμένα γεγονότα.

I) Τα ερευνητικά Προγράμματα αφορούν τις εξής περιοχές:

- Αρμενία
- Ευρώπη
- Κύπρος
- Ισραήλ
- Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική
- Διατλαντικές σχέσεις

II) Για τη μελέτη συγκεκριμένων γεγονότων, το Κέντρο εκδίδει βιβλία, διοργανώνει στρογγυλές τράπεζες, επισκέψεις για ξένους φοιτητές, αλλά και συζητήσεις με συμμετοχή των MME

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το Κέντρο εκδίδει ηλεκτρονικά – στην ιστοσελίδα του – τις εξής σειρές:

- **Policy Briefs.** Στη σειρά αυτήν εκδίδονται αναλύσεις από ειδικούς για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τις διεθνείς σχέσεις
- **Op – Ed Series.** Η σειρά αυτή ασχολείται με τρέχοντα ζητήματα των διεθνών σχέσεων
- **Meeting Reports.** Στις εκθέσεις αυτές δημοσιεύονται ιδέες και προτάσεις, που προκύπτουν από επιλεγμένες στρογγυλές τράπεζες, workshops, και συνέδρια που είναι προσβάσιμα στο ευρύ κοινό
- **External Publications.** Στη σειρά αυτήν περιλαμβάνονται βιβλία, που εκδίδονται από τρίτα μέρη με τη συμβολή ή/ και κεφάλαια γραμμένα από την ερευνητική ομάδα του Κέντρου
- **Policy Updates.** Στη σειρά αυτήν δημοσιεύονται μελέτες που δίνουν ένα γενικό υπόβαθρο και μία σύνοψη των τελευταίων εξελίξεων σε συγκεκριμένα θέματα διεθνών σχέσεων
- **GPoT Briefs.** Τα GPoT Briefs είναι συνοπτικές, εμπειριστατωμένες αναλύσεις για συγκεκριμένα “καυτά ζητήματα” της διεθνούς ατζέντας.

²⁹ <http://www.gpotcenter.org/>

³⁰ Πληροφορίες για τα τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα του Κέντρου δίνονται επίσης στην ιστοσελίδα του.

- **Βιβλία.** Οι θεματικές των βιβλίων – που επίσης εκδίδονται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του Κέντρου – αφορούν μία ποικιλία θεμάτων, που εκτείνονται από πολιτικού περιεχομένου και ακαδημαϊκές αναλύσεις, μέχρι απλά βιβλία για θέματα που αφορούν τις διεθνείς σχέσεις.

**19. RUMELİ BALKAN STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
(RUBASAM)³¹
ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΡΟΥΜΕΛΗΣ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ**

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών Ρούμελης και Βαλκανίων εκπονεί μελέτες σχετικές με κοινωνικά, πολιτισμικά, εκπαιδευτικά, καλλιτεχνικά, τουριστικά και νομικά θέματα· οι μελέτες αυτές δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του Κέντρου. Τα άρθρα του Κέντρου είναι ταξινομημένα ανά χώρα. Έτσι, οι χώρες με τις οποίες ασχολείται το Κέντρο είναι οι εξής:

- Τουρκία
- Ελλάδα / Δυτική Θράκη
- Βουλγαρία
- ΠΓΔΜ
- Κόσοβο
- Αλβανία
- Βοσνία – Ερζεγοβίνη
- Ρουμανία
- Μαυροβούνιο
- Άλλα κράτη
- Τουρκικός Κόσμος

³¹ <http://www.rubasam.com/>

20. CENTER FOR STRATEGIC RESEARCH AND ANALYSIS (CESRAN)³²

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών και Αναλύσεων ιδρύθηκε από μία ομάδα τούρκων ακαδημαϊκών, το 2008· τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα κινούνται γύρω από τις στρατηγικές και διπλωματικές σπουδές. Το CESRAN συνεργάζεται με διάφορα ερευνητικά και επιστημονικά ιδρύματα διαφόρων χωρών· μεταξύ αυτών είναι το *Centre for Peace and Reconciliation Studies (CPRS)* του Πανεπιστημίου του Coventry, καθώς και το *Network University* της Ολλανδίας.

Τα άρθρα του Κέντρου είναι ταξινομημένα ανά χώρα ή γεωγραφική περιοχή. Έτσι, η ταξινόμηση των άρθρων έχει ως εξής:

- Τουρκία
- Ευρώπη
- ΗΠΑ και Λατινική Αμερική
- Ρωσία και Ευρασία
- Κίνα και ευρύτερη περιοχή
- Μέση Ανατολή
- Αφρική

Εκτός των μελετών αυτών, το Κέντρο εκδίδει επίσης ηλεκτρονικά τα εξής περιοδικά:

- **Journal of Global Analysis (JGA)**. Το περιοδικό αυτό εκδίδεται δύο φορές το χρόνο· ασχολείται με πολιτικά θέματα, διεθνή ζητήματα, ανθρωπογεωγραφία, πολιτική ιστορία και οικονομικά.
- **Journal of Conflict Transformation and Security (JCTS)**. Το περιοδικό αυτό εκδίδεται επίσης δύο φορές το χρόνο· ασχολείται με θέματα ασφάλειας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαιοσύνης και διακυβέρνησης.
- **CESRAN Papers**
- **Political Reflections Magazine**. Τριμηνιαίο περιοδικό με άρθρα για πολιτικά, οικονομικά και ιστορικά θέματα.
- **Turkey Focus Policy Brief**

Αξίζει να σημειωθεί, επίσης, ότι το Κέντρο δημοσιεύει βιβλιοκριτικές αλλά και κριτικές για ταινίες (οι θεματικές των οποίων είναι σχετικές με τα ενδιαφέροντά του), καθώς επίσης και νέα σχετικά με τις δραστηριότητές και τα ενδιαφέροντά του.

³² <http://cesran.org/>

21. AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ (AVİM)³³ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

Το Κέντρο Ευρασιατικών Αναλύσεων ιδρύθηκε το 2009 στην Άγκυρα· σκοπός του είναι η διεξαγωγή μελετών για ζητήματα που αφορούν την Τουρκία στις περιοχές του Καυκάσου, των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης, της Ασίας (ειδικά της Ρωσίας, των Τουρκομανικών Δημοκρατιών, όλων των γειτονικών χωρών της Τουρκίας, με το Ιράν να κατέχει εξέχουσα θέση, και όλων των χωρών της ασιατικής ηπείρου), της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών – μελών της.

Πέραν αυτών, το AVİM έχει επίσης αναλάβει τις δραστηριότητες των Ινστιτούτου Αρμενικών Μελετών – το οποίο λειτουργούσε την περίοδο 1999 – 2009, στο πλαίσιο του Κέντρου Ευρασιατικών Στρατηγικών Μελετών (ASAM). Το AVİM, που έχει ιδρυθεί από αυτό το Ινστιτούτο, συμβάλλει στην έκδοση των εξής 3 περιοδικών:

- *Ermeni Araştırmaları* (Αρμενικές μελέτες)
- *Review of Armenian Studies*
- *Uluslararası Suçlar ve Tarih* (Εγκλήματα του Διεθνούς Δικαίου και Ιστορία)

Παράλληλα, το Κέντρο εκδίδει ένα ημερήσιο Δελτίο, που περιλαμβάνει ειδήσεις και αναλύσεις σχετικά με το Αρμενικό ζήτημα, τα Βαλκάνια, το Ιράκ, την Ασία και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Δελτίο αποστέλλεται μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε περίπου 3.000 διευθύνσεις.

Οι μελέτες του Κέντρου, οι οποίες εκδίδονται ηλεκτρονικά, ταξινομούνται σε 4 θεματικές κατηγορίες:

- Ο Καύκασος και το Αρμενικό ζήτημα
- Βαλκανικές Μελέτες
- Ασιατικές Μελέτες
- Ευρωπαϊκές Μελέτες

³³ <http://www.avim.org.tr/>

**22. ULUSLARARASI STRATEJİK TAHLİL VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
(USTAD)³⁴
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ**

Το Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων και Μελετών ιδρύθηκε το 2011 στο Μαρντίν και εκπονεί κοινωνικο – πολιτισμικές μελέτες, μελέτες για νομικά ζητήματα, καθώς επίσης για θέματα διεθνών σχέσεων, περιβάλλοντος, ενέργειας, ζητήματα της διεθνούς επικαιρότητας, και για θέματα επιστημών και τεχνολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, διοργανώνει συνέδρια και εν γένει πρωτοβουλίες.

Οι μελέτες που εκδίδει ηλεκτρονικά το Κέντρο, ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

• **Κύριες Μελέτες και Αναλύσεις**

• **Θεματικές Αναλύσεις**, οι οποίες επιμερίζονται στους εξής τομείς:

- Διεθνείς Σχέσεις και Διεθνές Δίκαιο
- Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική
- Μελέτες για την Ενέργεια, το Νερό και το Πετρέλαιο
- Περιοχές Κρίσεων, Ασφάλεια και Τρομοκρατία
- Οικονομία, Βιομηχανία και Περιβάλλον
- Επιστήμες, Πολιτισμός, Τέχνες και Τεχνολογία

• **Εκθέσεις και Δελτία**

- **Βασικά Έγγραφα και Ντοκουμέντα** (Περιέχει πολιτικούς και γεωγραφικούς χάρτες χωρών της Μέσης Ανατολής, των Τουρκομανικών Δημοκρατιών, της Ρωσίας, των Βαλκανίων, της Αφρικής, της Ανατολικής Ασίας, και της κατεχόμενης Κύπρου).

Το Κέντρο εκδίδει, επίσης, ενημερωτικά δελτία για τις εν γένει δραστηριότητές του.

³⁴ <http://www.ustad.org.tr/>

23. TURKISH – GREEK RELATIONS FORUM³⁵ ΦΟΡΟΥΜ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟ – ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Στο Φόρουμ των Τουρκο – Ελληνικών Σχέσεων δημοσιεύονται άρθρα σχετικά με τα προβλήματα που υπάρχουν στις ελληνο – τουρκικές σχέσεις (κατά κύριο λόγο στα Τουρκικά). Τα άρθρα του Φόρουμ – που είναι δημοσιευμένα σε μορφή pdf – ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- Ειδήσεις
- Σχετικά με τις Διμερείς Σχέσεις
- Οι Μειονότητες
- Η Κύπρος
- Οι Χώροι Επιχειρησιακού Ελέγχου στο Αιγαίο
- Ζητήματα εντός των Συμμαχικών Οργανισμών
- Άλλα Ζητήματα
- Παράγοντες που επηρεάζουν τις Υπάρχουσες Διαφορές
- Ιστορικοί Λόγοι
- Αμοιβαίες Αντιλήψεις
- Προβλήματα Εσωτερικής και Εξωτερικής Πολιτικής
- Πηγές³⁶
- Κείμενα Διπλωματικών Εγγράφων και Συμφωνιών
- Γκαλερί των Τουρκο – Ελληνικών Σχέσεων³⁷

Το Φόρουμ διαθέτει, επίσης, Γκαλερί με φωτογραφίες από συναντήσεις Ελλήνων και Τούρκων Υπουργών, και φωτογραφίες σχετικές με τις ελληνο – τουρκικές σχέσεις.

24. ORTADOĞU VE AFRİKA ARAŞTIRMACILARI DERNEĞİ (ORDAF)³⁸ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΦΡΙΚΗΣ

Ο Σύνδεσμος Ερευνητών Μέσης Ανατολής και Αφρικής διοργανώνει Συνέδρια, εκπονεί μελέτες, και δημοσιεύει άρθρα και μελέτες στο διαδικτυακό τόπο του. Οι τομείς έρευνάς του είναι οι εξής:

- Τουρκία
- Μέση Ανατολή
- Αφρική
- Κεντρική Ασία

Στο διαδικτυακό του τόπο παρέχονται, εξάλλου, πληροφορίες για τις εν γένει δραστηριότητες του Συνδέσμου.

³⁵ <http://www.turkishgreek.org/>

³⁶ Η συγκεκριμένη ενότητα δεν περιλαμβάνει στοιχεία

³⁷ Περιλαμβάνει κάποιους χάρτες και ένα εξώφυλλο της εφημερίδας *Vatan*

³⁸ <http://www.ordaf.org.tr/>

**25.BEYKENT ÜNİVERSİTESİ STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
(BÜSAM)³⁹
ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΟΥ
BEYKENT**

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών του Πανεπιστημίου του Beykent ασχολείται με τις διεθνείς σχέσεις και με στρατηγικά και διπλωματικά θέματα που αφορούν την Τουρκία. Οι μελέτες του Κέντρου δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του, και είναι ταξινομημένες στις εξής κατηγορίες:

- Τουρκία
- Κύπρος
- ΗΠΑ
- ΕΕ και Ευρώπη
- Αφρική
- Διασπορά⁴⁰
- Λατινική Αμερική⁴¹
- Ευρασία
- Μέση Ανατολή
- Ασφάλεια και Πληροφορίες
- Εθνική Άμυνα
- Τρομοκρατία
- Οικονομία και Ενέργεια
- Θεολογία⁴²
- Επιμελητεία

Εκτός των προαναφερθεισών μελετών, στο διαδικτυακό τόπο του Κέντρου είναι – επίσης ηλεκτρονικά – δημοσιευμένα :

- Βιβλιοκριτικές
- Τα άρθρα του περιοδικού του Κέντρου, των ετών 2008 – 2009
- Πρακτικά δύο Συμποσίων με θέμα την Στρατηγική και την Ασφάλεια
- Μία έκθεση με θέμα την εθνική ασφάλεια της Τουρκίας για το 2007

³⁹ <http://www.beykent.edu.tr>

⁴⁰ Η συγκεκριμένη ενότητα έχει μόνο μία δημοσίευση

⁴¹ Η συγκεκριμένη ενότητα έχει μόνο μία δημοσίευση

⁴² Η συγκεκριμένη ενότητα δεν έχει κανένα άρθρο

26. GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (GASAM)⁴³ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών για τη Νότια Ασία διεξάγει μελέτες για τις χώρες της περιοχής αυτής. Σκοπός του Κέντρου είναι η δημιουργία σχέσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος στο οικονομικό, κοινωνικό, στρατιωτικό, πολιτισμικό και στρατηγικό πεδίο, αλλά και στην ενδυνάμωση της παγκόσμιας ειρήνης.

Στο πλαίσιο αυτό, τα άρθρα του Κέντρου ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- Αφγανιστάν
- Μπαγκλαντές
- Μπουτάν
- Ινδία
- Μαλδίβες
- Νεπάλ
- Πακιστάν
- Σρι Λάνκα

Σε καθεμιά από τις κατηγορίες αυτές υπάρχουν αναλύσεις του Κέντρου, ειδήσεις (από ειδησεογραφικά πρακτορεία), δραστηριότητες (αν έχουν γίνει στην εκάστοτε περιοχή), σχετικοί διαδικτυακοί σύνδεσμοι, ρεπορτάζ από ΜΜΕ σχετικά με τη χώρα, αλλά και πληροφορίες για τυχόν δράση τρομοκρατικών οργανώσεων στη χώρα αυτήν.

27. KARADENİZ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (KARAM)⁴⁴ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΑΥΡΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Το Κέντρο Μελετών Μαύρης Θάλασσας ασχολείται με πολιτικά και οικονομικά θέματα των Βαλκανίων, του Καυκάσου και της Δυτικής Ευρώπης. Οι μελέτες του Κέντρου εκδίδονται ηλεκτρονικά, στο τριμηνιαίο περιοδικό *Karadeniz Araştırmaları Dergisi* (Περιοδικό Μελετών της Μαύρης Θάλασσας). Το περιοδικό αυτό εκδίδεται από το 2004, και τα άρθρα του είναι γραμμένα τόσο στα Αγγλικά όσο και στα Τουρκικά.

28. İKTİSADİ KALKINMA VAKFI (İKV)⁴⁵ ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το Ίδρυμα Οικονομική Ανάπτυξης ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Εμπορικού και του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Κωνσταντινούπολης, το 1965, προκειμένου να ενημερώνει τον τουρκικό επιχειρηματικό κόσμο και το κοινό για τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ευρω – τουρκικές σχέσεις· για τον ίδιο λόγο, άλλωστε,

⁴³ <http://www.gasam.org.tr/>

⁴⁴ <http://www.karam.org.tr/>

⁴⁵ <http://www.ikv.org.tr/>

οργανώνει σεμινάρια, συνέδρια και ομιλίες⁴⁶. Σημαντικό πρέπει να θεωρηθεί, σε κάθε περίπτωση, ότι από το 1984, το Ίδρυμα έχει γραφεία και στις Βρυξέλλες, εκτός από την Κωνσταντινούπολη, προκειμένου να παρακολουθεί στενότερα τις εξελίξεις στην (τότε) ΕΟΚ.

Εκτός από την εν γένει εκδοτική του δραστηριότητα, το Ίδρυμα εκδίδει ηλεκτρονικά:

- Το *İKV Dergisi* (Μηνιαίο περιοδικό του ΙΚV)
- Το *İKV Bülteni* (Μηνιαίο δελτίο του ΙΚV)
- Εκθέσεις για συγκεκριμένα θέματα
- Κείμενα Εργασίας

29. TURAN STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (TURAN – SAM)⁴⁷ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΑΝ

Το Κέντρο Στρατηγικών Μελετών του Τουράν είναι ένα εθνικιστικό κέντρο μελετών που ιδρύθηκε στο Ικόνιο το 2007· σκοπό του είναι να συσφίξει τους δεσμούς των τουρκικών και τουρκομανικών πληθυσμών απανταχού του κόσμου – σύμφωνα με τα όσα αναφέρει στο διαδικτυακό του τόπο το εν λόγω Κέντρο, οι πληθυσμοί αυτοί κυμαίνονται στα 300 εκατομμύρια – με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μιας *Τουρκικής Ένωσης*, αποτελούμενης από τους πληθυσμούς αυτούς. Στην ιστοσελίδα του ιδρύματος παρέχονται αναλυτικές πληροφορίες για καθεμιά από τις τουρκικές και τουρκομανικές κοινότητες που υποτίθεται ότι υπάρχουν στον κόσμο.

Αν και οι ανακοινώσεις που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Κέντρου είναι στα Αζερικά, το Κέντρο εκδίδει από το 2009 ένα ηλεκτρονικό τριμηνιαίο περιοδικό (το *TURAN Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*) στα Τουρκικά.

30. DIŞ POLİTİKA ENSTİTÜSÜ (DPE)⁴⁸ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το Ινστιτούτο Εξωτερικής Πολιτικής (DPE) ιδρύθηκε το 1974 στην Άγκυρα, με δύο βασικούς σκοπούς: να βοηθήσει στη διαμόρφωση της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής με την εκπόνηση μελετών, αλλά και να δια φωτίσει την τουρκική κοινή γνώμη για παγκόσμια ζητήματα. Το Ινστιτούτο έχει περιορισμένο αριθμό μόνιμου προσωπικού· οι κύριες ομάδες έρευνας αποτελούνται από ακαδημαϊκούς, συνταξιοδοτημένους διπλωμάτες, στρατηγούς και μέλη του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών⁴⁹.

Αν και το DPE δεν έχει τόσο συχνή διαδικτυακή δραστηριότητα όσο άλλα τουρκικά think tanks, εντούτοις, οι θεματικοί τομείς με τους οποίους ασχολείται είναι οι εξής:

⁴⁶ Ενδεικτικό των δραστηριοτήτων του εν λόγω Ιδρύματος, είναι το γεγονός ότι – ως το 1980 – το 80% των εκδόσεων που αφορούσαν στην ΕΟΚ είχαν προέλθει από το ΙΚV· παράλληλα, μέχρι το Μάιο του 2006, το Ίδρυμα είχε εκδώσει περίπου 550 μελέτες. Για τις πληροφορίες αυτές, βλ. Aziz Aydın, *The Genesis of Think – Tank culture in Turkey: Past, Present and Future?*, σελ. 53 (μεταπτυχιακή διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων του Πολυτεχνείου Μέσης Ανατολής). Το Ίδρυμα έχει εκδώσει κατά καιρούς και διάφορα περιοδικά.

⁴⁷ <http://www.turansam.org/>

⁴⁸ <http://www.dispolitika.org.tr/>

⁴⁹ Aydın, *The Genesis of Think – Tank culture in Turkey*, σελ. 55 – 56

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Κύπρος
- Ιράκ
- ΝΑΤΟ
- Μέση Ανατολή
- Αιγαίο
- Άμυνα και Ασφάλεια
- Παγκόσμιο εμπόριο
- ΗΠΑ

ΤΟ DPE εκδίδει, επίσης, το περιοδικό *Foreign Policy*, κάποια τεύχη του οποίου είναι εκδεδομένα και ηλεκτρονικά.

Εκτός από τις προαναφερθείσες μελέτες, το Ινστιτούτο δημοσιεύει επίσης:

- Νέα από την Ευρασία
- Νέα από τη Μέση Ανατολή
- Πληροφορίες για διεξαχθέντα Συνέδρια
- Ρεπορτάζ
- Αναλύσεις (Ευρωπαϊκή Ένωση, Μέση Ανατολή, ΗΠΑ, Κύπρος)

31. CONRAD ADENAUER STIFTUNG – TÜRKIYE TEMSİLCİLİĞİ⁵⁰ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ CONRAD ADENAUER ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Το Παράρτημα του Ιδρύματος Conrad Adenauer ιδρύθηκε στην Άγκυρα, το 1984, από κοινού με ένα γραφείο εκπροσώπησης στην Κωνσταντινούπολη. Το τουρκικό παράρτημα επιδιώκει την ενίσχυση του εκδημοκρατισμού και των μεταρρυθμίσεων, αλλά και τη διαδικασία προσαρμογής της Τουρκίας στους ευρωπαϊκούς θεσμούς και δομές· επίσης, την ενδυνάμωση των τουρκο – γερμανικών σχέσεων, την διοικητική αποκέντρωση, την εμπάθυνση του διαλόγου για τα οικονομικά ζητήματα, καθώς και την υποστήριξη του διαλόγου με το Ισλάμ.

Το τουρκικό παράρτημα διεξάγει ή υποστηρίζει ερευνητικά προγράμματα, οργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις από κοινού με ΜΚΟ· χρηματοδοτείται από το κεντρικό Ίδρυμα Conrad Adenauer της Γερμανίας.

Μέρος των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Ιδρύματος είναι δημοσιευμένο στο διαδικτυακό του τόπο.

⁵⁰ <http://www.kas.de/tuerkei/tr/>

32. FRIEDRICH EBERT STIFTUNG – TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ⁵¹ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ FRIEDRICH EBERT ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Το Ίδρυμα Friedrich Ebert έχει γραφείο εκπροσώπησης στην Άγκυρα, ενώ το τουρκικό παράρτημά της ιδρύθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1988· μεταξύ των βασικών της επιδιώξεων είναι να ευαισθητοποιήσει τόσο τη γερμανική, όσο και την τουρκική κοινή γνώμη για ζητήματα που αφορούν τις τουρκο – γερμανικές σχέσεις, όπως και για τα προβλήματα των τούρκων κατοίκων της Γερμανίας· επίσης, να προσφέρει λύσεις σχετικά με οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα τη Τουρκίας, με την εκπόνηση μελετών.

Εκτός από την εκπόνηση μελετών, το ίδρυμα οργανώνει συναντήσεις – όπως τις συναντήσεις τούρκων και γερμανών βουλευτών – διεθνή σεμινάρια και διαλέξεις για τις σχέσεις της Τουρκίας με τους δυτικούς της συμμάχους, αλλά και φόρουμ.

Εκτός των μελετών που εκδίδει έντυπα, το τουρκικό παράρτημα έχει και κάποιες ηλεκτρονικές εκδόσεις. Οι ηλεκτρονικά εκδεδομένες μελέτες του ιδρύματος ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- **Ενίσχυση της Δημοκρατίας και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου**
- **Οικονομική και πολιτική ανάπτυξη της Τουρκίας**
- **Εξωτερική πολιτική της Τουρκίας**

Εκτός των προαναφερθεισών μελετών, το τουρκικό παράρτημα εκδίδει επίσης ηλεκτρονικά τις εξής σειρές:

- *Newsletter* (στα Γερμανικά)
- *Focus Turkey* (στα Γερμανικά, στα Τουρκικά και στα Αγγλικά)
- *Dünyadan* (Από τον κόσμο – στα Τουρκικά)
- *Ekonomi Forumu*, 1990 – 2006 (στα Τουρκικά)
- *Politika ve Toplum*, 1996 – 2001 (Πολιτική και Κοινωνία – στα Τουρκικά)
- **Μεμονωμένες εκδόσεις του τουρκικού παραρτήματος του Ιδρύματος Friedrich Ebert**
- **Εκδόσεις Συνεργατών**

⁵¹ <http://www.festr.org/pages/tuerkce/giris-sayfasi.php?lang=TR>

33. HEINRICH BÖLL STIFTUNG – TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ⁵² ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ HEINRICH BÖLL ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Το Παράρτημα του Ιδρύματος Heinrich Böll στην Τουρκία ιδρύθηκε το 1994. Τα πεδία ενδιαφέροντος του Ιδρύματος είναι τα εξής:

- Εκδημοκρατισμός
- Οικολογία
- Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας

Εκτός από τις μελέτες που αφορούν τους τρεις προαναφερθέντες τομείς – και οι οποίες δημοσιεύονται ηλεκτρονικά με αντίστοιχη ταξινόμηση στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος – το Ίδρυμα εκδίδει, επίσης ηλεκτρονικά:

- Βιβλία
- Το τριμηνιαίο περιοδικό *Perspectives* (επί του παρόντος, ωστόσο, μόνο ένα τεύχος είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά)
- Το περιοδικό *Henjin*⁵³ (κουρδικό περιοδικό που ασχολείται με θέματα ομοφυλόφιλων· εκδίδεται ως δίγλωσσο – στα Τουρκικά και στα Κουρδικά)

⁵² <http://www.tr.boell.org/>

⁵³ Μόνο μερικά τεύχη του περιοδικού είναι προσπελάσιμα ηλεκτρονικά

III. ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ THINK TANKS ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. ΕΥΡΩΠΗ/ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ⁵⁴

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφείο για την Ευρωπαϊκή Ένωση • Γραφείο Ευρώπης – Βαλκανίων/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας
2.	USAK	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση
3.	TEPAV	<ul style="list-style-type: none"> • Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Ένωσης • Ομάδα Εργασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχει ως βασικό καθήκον την ενημέρωση του ιδιωτικού τομέα και των ΜΚΟ για θέματα που επηρεάζουν τις οικονομικές δραστηριότητες, σε κάθε στάδιο της διαπραγματευτικής διαδικασίας
4.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκδίδει ηλεκτρονικά το <i>Anrupa Birliği Gündemi</i> (Ατζέντα για την Ευρωπαϊκή Ένωση)
5.	Ankara Strateji Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Διεύθυνση Ευρώπης/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών • Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Νομικών Υποθέσεων/ Τομέας Διεθνούς Δικαίου/ Κέντρο Νομικών Μελετών
6.	TESEV	<ul style="list-style-type: none"> • Ευρωπαϊκά Θέματα/ Πρόγραμμα Εξωτερικής Πολιτικής
7.	ARI Hareketi	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα. Το Ίδρυμα αυτό διαθέτει γραφείο στις Βρυξέλλες με κύριο στόχο την ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας.
8.	Παράρτημα του Ιδρύματος Conrad Adenauer στην Τουρκία	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδιώκει κατά κύριο λόγο την ενίσχυση των τουρκικών δημοκρατικών θεσμών και την προσαρμογή της Τουρκίας στους ευρωπαϊκούς θεσμούς
9.	İKV	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδιώκει κατά κύριο λόγο την ενημέρωση των τούρκων επιχειρηματιών σχετικά με τις εξελίξεις στην Ευρώπη
10.	SETA	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
11.	AFASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα

⁵⁴ Οι πίνακες αυτοί συγκροτήθηκαν κυρίως με βάση τις ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις των τουρκικών think tanks. Think tanks που ασχολούνται ερευνητικά με κάποια θεματική ενότητα, χωρίς ωστόσο, να έχουν ανάλογες ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις, ή think tanks που έχουν πολύ καιρό να δημοσιεύσουν ηλεκτρονικά κάποιο άρθρο, στις περισσότερες περιπτώσεις έμειναν εκτός των πινάκων της εκάστοτε θεματικής κατηγορίας.

12.	Politik Akademi	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
13.	AREM	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
14.	UPA	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
15.	BİLGESAM	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
16.	GLOPOL	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
17.	GPoT	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
18.	CESRAN	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
19.	AVİM	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
20.	BÜSAM	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
21.	KARAM	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
22.	DPE	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα
23.	SDE	• Μελέτες για ευρωπαϊκά θέματα

2. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	USAK	• Κέντρο Μεσανατολικών και Αφρικανικών Μελετών. Σε αυτό υπάγονται, το Γραφείο Ιρανικών Μελετών, το Γραφείο Εβραϊκών Μελετών, το Γραφείο Μελετών για τον Αραβικό Κόσμο και το Γραφείο Μελετών για τον Περσικό Κόλπο.
2.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για τη Μέση Ανατολή
3.	ORSAM	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής σε συνάρτηση με τις ΗΠΑ, την Κεντρική Ασία, τον Καύκασο και τη Ρωσική Ομοσπονδία. • Το Κέντρο εκδίδει τα ηλεκτρονικά περιοδικά <i>Ortadoğu Etütleri</i> (Μεσανατολικές Μελέτες) και <i>Ortadoğu Analizi</i> (Αναλύσεις για τη Μέση Ανατολή)
4.	Ankara Strateji Enstitüsü	• Διεύθυνση Μέσης Ανατολής και Ιράν/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
5.	TEPAV	• Διοργανώνει το “Φόρουμ της Άγκυρας για την Οικονομική Συνεργασία ανάμεσα στην Παλαιστίνη το Ισραήλ και την Τουρκία”
6..	TASAM	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
7..	TESEV	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
8.	SETA	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
9.	SDE	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
10.	AFASAM	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
11.	Politik Akademi	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
12.	UPA	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
13.	BİLGESAM	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
14.	GLOPOL	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής

15.	GPoT	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
16.	CESRAN	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
17.	USTAD	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
18.	ORDAF	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
19.	BÜSAM	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής
20.	DPE	• Μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής

3. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	USAK	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Ευρασιατικών Μελετών. Σε αυτό υπάγονται το Γραφείο Μελετών για τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη, το Γραφείο Μελετών για τον Καύκασο και την Κασπία, και το Γραφείο Κεντροασιατικών Μελετών • Το Κέντρο εκδίδει ηλεκτρονικά το <i>Journal of Central Asian and Caucasian Studies</i>
2.	TASAM	• Γραφείο Κεντρικής Ασίας/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας
3.	Ankara Strateji Enstitüsü	• Διεύθυνση Ρωσίας και Κεντρικής Ασίας/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
4.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για την Κεντρική Ασία
5.	SDE	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία
	ORDAF	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία
6.	AFASAM	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία και τον Καύκασο
7.	Politik Akademi	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία και τον Καύκασο
8.	BİİGESAM	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία και τον Καύκασο
9.	ORSAM	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία και τον Καύκασο
10.	GLOPOL	• Μελέτες για την Κεντρική Ασία και τον Καύκασο
11.	UPA	• Μελέτες για την Ασία
12.	SETA	• Μελέτες για την Ασία και τον Καύκασο
13.	AVİM	• Ασιατικές Μελέτες
14.	TEPAV	• Διοργανώνει το “Φόρουμ της Κωνσταντινούπολης”, που αποτελεί προϊόν συνεργασίας ανάμεσα στην Τουρκία, το Αφγανιστάν και το Πακιστάν

4. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	USAK	• Κέντρο Μελετών για την Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό
2.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για την Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό • Το Ινστιτούτο εκδίδει ηλεκτρονικά το <i>Jaronya Gündemi</i> (Ατζέντα για την Ιαπωνία)
	GASAM	• Μελέτες για το Αφγανιστάν, το Μπαγκλαντές, το Μπουτάν, τις Μαλδίβες, το Νεπάλ, το Πακιστάν και τη Σρι Λάνκα
2.	SDE	• Μελέτες για την Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό
3.	AFASAM	• Μελέτες για την Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό
4.	BİLGESAM	• Μελέτες για την Ανατολική Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό
5.	Politik Akademi	• Μελέτες για την Ανατολική Ασία – Ειρηνικό Ωκεανό
	GLOPOL	• Μελέτες για την Κίνα
6.	CESRAN	• Μελέτες για την Κίνα και την ευρύτερη περιοχή

5. ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΣ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TASAM	• Γραφείο Ευρώπης – Βαλκανίων/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας
2.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για τα Βαλκάνια και την Κύπρο
3.	RUBASAM	• Μελέτες για Ελλάδα/ Δυτική Θράκη, Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Κόσοβο, Αλβανία, Βοσνία – Ερζεγοβίνη, Ρουμανία και Μαυροβούνιο
4.	USAK	• Το Κέντρο Μελετών για την Ευρωπαϊκή Ένωση εκπονεί και βαλκανικές μελέτες
5.	AVİM	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
6.	KARAM	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
7.	SETA	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
8.	AFASAM	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
9.	Politik Akademi	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
10.	UPA	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
11.	BİLGESAM	• Μελέτες για τα Βαλκάνια
12.	SDE	• Μελέτες για τα Βαλκάνια, το Αιγαίο και την Κύπρο
13.	Greek – Turkish Relations Forum	• Μελέτες για τα ελληνοτουρκικά ζητήματα και την Κύπρο
14.	DPE	• Μελέτες για τα Βαλκάνια και την Κύπρο

6. ΑΦΡΙΚΗ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφείο Αφρικής (αυτόνομο) • Αφρικανικό Ινστιτούτο • Γραφείο Αφρικής/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας • Πλατφόρμα Διεθνούς Ανάπτυξης και Συνεργασίας Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (USTKİP). Το θεσμικό αυτό όργανο επιδιώκει την ανάπτυξη συνεργασίας ανάμεσα σε τουρκικές και αφρικανικές ΜΚΟ
2.	USAK	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Μεσανατολικών και Αφρικανικών Μελετών
3.	Ankara Enstitüsü Strateji	<ul style="list-style-type: none"> • Διεύθυνση Αφρικής/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
4.	SDE	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
5.	AFASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
6.	Politik Akademi	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
7.	UPA	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
8.	BİLGESAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
9.	CESRAN	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
10.	ORDAF	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Αφρική
11.	USTAD	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για τη Βόρεια Αφρική
12.	ORSAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για τη Βόρεια Αφρική

7. ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TASAM	• Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών
2.	RUBASAM	• Μελέτες για τον τουρκόφωνο κόσμο
3.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Το Ινστιτούτο εκδίδει ηλεκτρονικά την <i>Türk Cumhuriyetleri Gündemi</i> (Ατζέντα για τις Τουρκομανικές Δημοκρατίες)
4.	TURANSAM	• Το Κέντρο εκδίδει το <i>Turan-Sam Dergisi</i> (περιοδικό του TURANSAM), που ασχολείται αποκλειστικά με τον τουρκόφωνο κόσμο

8. ΗΠΑ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	SETA	• Το Κέντρο διατηρεί γραφεία στην Ουάσιγκτον (SETA DC), και εκπονεί μελέτες για τις τουρκο – αμερικανικές σχέσεις
2.	ARI Hareketi	• Το Ίδρυμα διατηρεί γραφεία στην Ουάσιγκτον και οργανώνει πάνελ στο Καπιτώλιο, για θέματα που αφορούν την αμερικανική και την τουρκική εξωτερική πολιτική
3.	USAK	• Κέντρο Αμερικανικών Μελετών, στο οποίο υπάγονται γραφεία για τη Βόρεια και τη Νότια Αμερική
4.	TEPAV	• Κέντρο Μελετών για τις ΗΠΑ
5.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για τις ΗΠΑ
6.	Ankara Strateji Enstitüsü	• Διεύθυνση ΗΠΑ/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
7.	TASAM	• Μελέτες για τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική
8.	AFASAM	• Μελέτες για τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική
9.	BİLGESAM	• Μελέτες για τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική
10.	SDE	• Μελέτες για τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική
11.	ORSAM	• Μελέτες για τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική
12.	Politik Akademi	• Μελέτες για τις ΗΠΑ
13.	UPA	• Μελέτες για τις ΗΠΑ
14.	ORSAM	• Μελέτες για τις σχέσεις ΗΠΑ – Μέσης Ανατολής

9. ΡΩΣΙΑ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TEPAV	• Κέντρο Μελετών για τη Ρωσία
2.	Ankara Strateji Enstitüsü	• Διεύθυνση Ρωσίας και Κεντρικής Ασίας/ Τομέας διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
3.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Ρωσικών και Σλαβικών Μελετών
4.	USAK	• Γραφείο Μελετών για Τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη/ Κέντρο Ευρασιατικών Μελετών
5.	BİLGESAM	• Μελέτες για τη Ρωσία
6.	SDE	• Μελέτες για τη Ρωσία – Ουκρανία
7.	CESRAN	• Μελέτες για τη Ρωσία και την Ευρασία
8.	ORSAM	• Μελέτες για τις σχέσεις Ρωσικής Ομοσπονδίας – Μέσης Ανατολής

10. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	USAK	• Κέντρο Μελετών Ασφάλειας • Πόλεμος ενάντια στην Τρομοκρατία και Διεθνές Δίκαιο
2.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	• Κέντρο Μελετών για την Ασφάλεια και την Εξωτερική Πολιτική • Κέντρο Μελετών για την Τρομοκρατία και τον Πόλεμο κατά της Τρομοκρατίας • Κέντρο Μελετών για την Ενέργεια και την Ενεργειακή Ασφάλεια • Το Κέντρο εκδίδει το <i>21. Yüzyıl Dergisi</i> (Περιοδικό του 21 ^{ου} αιώνα), που δίνει έμφαση στα στρατιωτικά θέματα
3.	Ankara Strateji Enstitüsü	• Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων για Θέματα Ασφάλειας (Τρομοκρατία)/ Τομέας Διεθνούς Δικαίου/ Κέντρο Νομικών Μελετών • Διεύθυνση Διεθνούς Ασφάλειας/ Τομέας Διεθνούς Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών • Διεύθυνση Πολιτικής Ασφάλειας/ Τομέας Εγχώριας Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
4.	SDE	• Πρόγραμμα Άμυνας και Ασφάλειας/ Συντονιστικό Στρατηγικό Πρόγραμμα
5.	AREM	• Ερευνητικό Πρόγραμμα για τον πόλεμο κατά της Τρομοκρατίας

		<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για θέματα εσωτερικής ασφάλειας και τρομοκρατίας
6.	BİLGESAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για θέματα ασφάλειας και τρομοκρατίας
7.	GLOPOL	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για θέματα άμυνας και τρομοκρατίας
8.	ORSAM	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για θέματα τρομοκρατίας στη Μέση Ανατολή
9.	Heinrich Böll Stiftung – Türkiye Temsilciliği	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας

11. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	USAK	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Μελετών Διεθνούς Δικαίου • Το Ίδρυμα εκδίδει ηλεκτρονικά το περιοδικό <i>Review of International Law and Politics – RILP</i>
2.	TEPAV	<ul style="list-style-type: none"> • Ινστιτούτο Νομικών Μελετών
3.	Ankara Strateji Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Νομικών Μελετών
4.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Συνταγματικών και Νομικών Μελετών
5.	USTAD	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για τις Διεθνείς Σχέσεις και το Διεθνές Δίκαιο
6.	SETA	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για το Δίκαιο και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
7.	SDE	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για το Δίκαιο

12. ΠΟΛΙΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

	ΟΝΟΜΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ/ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1.	TASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Γραφείο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων • Γραφείο για τις Εθνικές και Διεθνείς Εξελίξεις • Ινστιτούτο Πολιτικής Επικοινωνίας
2.	USAK	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Κοινωνικών Μελετών
3.	TEPAV	<ul style="list-style-type: none"> • Ινστιτούτο Μελέτης της Οικονομικής Πολιτικής • Ινστιτούτο Σταθερότητας • Ινστιτούτο Επιχειρηματικότητας • Ινστιτούτο για τον Ιδιωτικό Τομέα και την Οικονομική Ανάπτυξη • Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Έρευνας για τη Δημόσια Πολιτική • Δημοσιονομικό Ινστιτούτο
4.	TESEV	<ul style="list-style-type: none"> • Ερευνητικά Προγράμματα με θέματα τον Εκδημοκρατισμό, την Εξωτερική Πολιτική και την Καλή Διακυβέρνηση στην Τουρκία
5.	Ankara Strateji Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Εθνικού Δικαίου/ Κέντρο Νομικών Μελετών • Κέντρο Οικονομικών Μελετών • Τομέας Εγχώριας Πολιτικής/ Κέντρο Πολιτικών Μελετών
6.	SDE	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα Εγχώριας Πολιτικής και Εκδημοκρατισμού/ Συντονιστικό Στρατηγικό Πρόγραμμα • Πρόγραμμα Οικονομικών Θεμάτων/ Συντονιστικό Στρατηγικό Πρόγραμμα • Κέντρο Μελετών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα • Κέντρο Ιστορικών Μελετών • Συμβούλιο Οικονομίας και Επιχειρήσεων • Συμβούλιο για τα ΜΜΕ
7.	21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Κέντρο Πολιτικών, Κοινωνικών και Πολιτισμικών Μελετών • Κέντρο Μελετών για Συνταγματικά και Νομικά Θέματα • Κέντρο Οικονομικών Μελετών • Κέντρο Μελετών για την Ανάπτυξη του Εργασιακού Τομέα και της Στρατηγικής Διοίκησης
8.	SETA	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες για την Πολιτική, την Κοινωνία και την Οικονομία, καθώς και για το Δίκαιο και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
9.	ARI Hareketi	<ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Νεολαίας του ARI • Ινστιτούτο ΜΜΕ

10.	Politik Akademi	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Πολιτική Ιστορία, τα ΜΜΕ, τις Τέχνες και τον Πολιτισμό, και την Πολιτική Ζωή της Τουρκίας
11.	AREM	<ul style="list-style-type: none">• Άρθρα για τη Δημόσια Διοίκηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τις Δημόσιες Υπηρεσίες• Μελέτες για τη Βελτίωση των Διοικητικών Δομών και για Κοινωνικά Θέματα της Τουρκίας
12.	BİLGESAM	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για το Περιβάλλον, την Οικονομία, την Ενέργεια, Κοινωνικά και Πολιτικά Θέματα, καθώς και για την Τεχνολογία
13.	GLOPOL	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για τη Δημοκρατία, την Οικονομία, Ενεργειακά και Περιβαλλοντικά Θέματα, την Παγκοσμιοποίηση, την Πολιτική Επιστήμη και τη Φιλοσοφία, την Κοινωνία και τον Πολιτισμό
14.	USTAD	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Οικονομία, τη Βιομηχανία, το Περιβάλλον, τις Επιστήμες, τον Πολιτισμό, τις Τέχνες και την Τεχνολογία
15.	Friedrich Ebert Stiftung – Türkiye Temsilciliği	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Ενίσχυση της Δημοκρατίας, την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Κράτους Δικαίου, την Οικονομική και Πολιτική Ανάπτυξη της Τουρκίας• Το Ίδρυμα εκδίδει τα περιοδικά <i>Focus Turkey</i> και <i>Politika ve Toplum</i> (Πολιτική και Κοινωνία)
16.	Conrad Adenauer Stiftung – Türkiye Temsilciliği	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για τον Εκδημοκρατισμό της Τουρκίας, την Ενδυνάμωση των Τουρκο – Γερμανικών Σχέσεων, και τη Διοικητική Αποκέντρωση
17.	Heinrich Böll Stiftung – Türkiye Temsilciliği	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για τον Εκδημοκρατισμό και την Οικολογία
18.	RUBASAM	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Τουρκία
19.	CESRAN	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Τουρκία
20.	ORDAF	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Τουρκία
21.	BÜSAM	<ul style="list-style-type: none">• Μελέτες για την Τουρκία

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διερεύνηση των διπλωματικών δραστηριοτήτων σε νέα πεδία πέραν των παραδοσιακών, αλλά και η ανάγκη πληροφόρησης για μία πληθώρα θεμάτων – που αφορούν τόσο την εξωτερική όσο και την εσωτερική πολιτική – αποτελούν κύριους τομείς ενασχόλησης των think tanks. Στην περίπτωση της Τουρκίας, η εξωστρεφής εξωτερική πολιτική που ακολουθεί το AKP από την περίοδο ανόδου στην εξουσία, το 2002, μέχρι και σήμερα, αλλά και ο ρόλος που διεκδικεί ως ισχυρή περιφερειακή δύναμη, καθιστούν αναπόδραστη την ανάγκη για πληροφόρηση. Το ίδιο ισχύει για τα πάγια κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα, αλλά και τις νέες προκλήσεις με τις οποίες ήρθε αντιμέτωπη η Τουρκία, όπως το φαινόμενο της διεθνούς τρομοκρατίας. Ως ερευνητικοί φορείς τα τουρκικά think tanks επιδιώκουν να παρέχουν ουσιαστικές πληροφορίες για θέματα μείζονος σημασίας, να προτείνουν λύσεις ή στρατηγικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και, ενίοτε, να λειτουργούν ενισχυτικά προς τις δραστηριότητες της επίσημης τουρκικής πολιτικής.

Η περίπτωση των τουρκικών think tanks παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Σε αρκετά απ' αυτά, όπως για παράδειγμα στο TASAM, στο USAK ή στο TERAV, υπάρχουν επιμέρους Ινστιτούτα, Κέντρα ή Γραφεία Μελετών, επιφορτισμένα με ένα συγκεκριμένο αντικείμενο κάθε φορά. Ο επιμερισμός των ερευνητικών ενδιαφερόντων αλλά και η ύπαρξη ενός μεγάλου αριθμού εξειδικευμένων επιστημόνων που επανδρώνουν τις ομάδες εργασίας, αποδεικνύουν ότι ζητούμενο είναι κάτι πολύ ευρύτερο από μία επιφανειακή γνώση των θεμάτων της υπό μελέτη περιοχής ή της θεματικής ενότητας. Απώτερος στόχος πρέπει να θεωρηθεί η μετατροπή των think tanks σε αυτόνομους και σταθερούς φορείς πληροφόρησης και αναλύσεων για θέματα ειδικού ενδιαφέροντος για την Τουρκία· με τον τρόπο αυτόν συμβάλλουν στη συγκρότηση ενός σταθερού corpus γνώσεων γι' αυτές. Στο βαθμό, εξάλλου, που η ενασχόληση των ερευνητικών ομάδων με συγκεκριμένες περιοχές ή θέματα είναι πάγια, διαρκής και μακροχρόνια, αναπτύσσεται μία εμπειρική αντίληψη της κατάστασης.

Τα πεδία ενασχόλησης των think tanks είναι επίσης ενδεικτικά της προσέγγισης αυτής. Στα μέχρι πρόσφατα παραδοσιακά πεδία της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής – όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Μέση Ανατολή, η Κεντρική Ασία και τα Βαλκάνια – έχουν προστεθεί νέα πεδία· και οι υπάρχοντες τομείς, ωστόσο, έχουν εμπλουτισθεί με νέα αντικείμενα μελέτης, εκτός της διπλωματίας και των διεθνών σχέσεων. Παράλληλα, και οι δραστηριότητες των τουρκικών think tanks επεκτείνονται, διευρύνοντας τους διαύλους επικοινωνίας της Τουρκίας με τις χώρες ή τις περιοχές ενδιαφέροντος.

Ευρώπη/ Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούσε ανέκαθεν πάγιο και πολύ σημαντικό σημείο αναφοράς των τουρκικών think tanks. Οι λόγοι για αυτό, πέραν της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας, πρέπει να αναζητηθούν στην πολιτική, οικονομική και διπλωματική συνεργασία των δύο πλευρών. Εκτός των μελετών που αφορούν στις ευρωτουρκικές σχέσεις ή τις πολιτικές και διπλωματικές δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν επίσης ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν άλλους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό, η ύπαρξη Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Υποθέσεων που υπάρχει στο Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας, είναι πολύ ενδιαφέρουσα: η νομική πλευρά των ευρωτουρκικών σχέσεων

έχει νευραλγική σημασία για την Άγκυρα και η ύπαρξη ενός τέτοιου εξειδικευμένου ερευνητικού φορέα επιδιώκει να συνδράμει τις νομικές προσπάθειες της τουρκικής κυβέρνησης. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν, εξάλλου, το ΙΚV και η Ομάδα Εργασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση του ΤΕΡΑΥ, που έχει ως κύριο προσανατολισμό την ενημέρωση του ιδιωτικού τομέα για τις οικονομικές εξελίξεις στην Ευρώπη. Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο το ΙΚV όσο και το ΑRI Hareketi διαθέτουν γραφεία και στις Βρυξέλλες. Η παρουσία αυτών στην καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να θεωρηθεί απολύτως συνδεδεμένη με την ενίσχυση και προβολή της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας.

Μέση Ανατολή

Η περιοχή της Μέσης Ανατολής έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία για την εξωτερική πολιτική της Τουρκίας όχι μόνο λόγω του σημαντικού γεωστρατηγικού της ρόλου, αλλά και εξαιτίας της πολιτικής της ρευστότητας. Πέραν των ερευνητικών ιδρυμάτων που εκπονούν γενικά μελέτες για την περιοχή της Μέσης Ανατολής, παρατηρείται εστίαση σε χώρες υψηλού ενδιαφέροντος για την Τουρκία. Όχι τυχαία, το USAK έχει ξεχωριστά γραφεία που ασχολούνται με το Ιράν, το Ισραήλ, τον Αραβικό Κόσμο και τον Περσικό Κόλπο αντιστοίχως, ενώ το Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας διαθέτει μία Διεύθυνση Μέσης Ανατολής και Ιράν. Ξεχωριστή θέση στην αποτίμηση αυτή έχει το *Φόρουμ της Άγκυρας για την οικονομική Συνεργασία ανάμεσα στη Παλαιστίνη, το Ισραήλ και την Τουρκία*. Το γεγονός ότι το Φόρουμ αυτό έχει κατά κύριο λόγο οικονομικό προσανατολισμό, αλλά και η δεδηλωμένη πρόθεση των διοργανωτών του να το καταστήσουν μόνιμο μηχανισμό συνεργασίας για τούρκους, ισραηλινούς και παλαιστίνιους επιχειρηματίες, το καθιστά αναμφισβήτητα ένα χρήσιμο εφόδιο στην αναπτυξιακή διπλωματία της Άγκυρας.

Βαλκάνια και Κύπρος

Τα Βαλκάνια και η Κύπρος επίσης αποτελούν βασικά σημεία αναφοράς της τουρκικής διπλωματίας· κατά συνέπεια, το Γραφείο Ευρώπης – Βαλκανίων, που υπάγεται στο Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας του ΤΑΣΑΜ, αλλά και το Κέντρο Μελετών για τα Βαλκάνια και την Κύπρο του Ινστιτούτου της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα, εξυπηρετούν πάγιες ανάγκες της Άγκυρας για πληροφόρηση· το ίδιο ισχύει και για τα υπόλοιπα ερευνητικά ιδρύματα που ασχολούνται με τα ζητήματα αυτά. Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι μεταξύ των τομέων μελέτης του RUBASAM είναι αυτός της *Ελλάδας/Δυτικής Θράκης*. Η ιδιαίτερη εστίαση στη Θράκη – όχι απλώς στην Ελλάδα – αποδεικνύει το αυξημένο ενδιαφέρον των τούρκων ιθυνόντων για τη μουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης· η εν λόγω μειονότητα αποτελεί, επίσης, ξεχωριστό αντικείμενο μελέτης του *Φόρουμ των Τουρκο-Ελληνικών Σχέσεων*.

Κεντρική Ασία

Μεταξύ των παραδοσιακών πεδίων της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, όπως έχει ήδη αναφερθεί, είναι η περιοχή της Κεντρικής Ασίας. Ο ρόλος και η επιρροή που θα μπορούσε να ασκήσει η Τουρκία στις κεντροασιατικές χώρες αποτελεί βασικό ζητούμενο για την Άγκυρα· ως εκ τούτου, η αυξημένη ενασχόληση με την πολιτική, οικονομική και διπλωματική κατάσταση της Κεντρικής Ασίας δεν πρέπει να προξενεί εντύπωση. Το USAK, το ΤΑΣΑΜ, το Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας αλλά και το Ινστιτούτο της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα διαθέτουν εξειδικευμένους ερευνητικούς φορείς – Κέντρα, Γραφεία και Διευθύνσεις – για τη μελέτη των θεμάτων της περιοχής. Στο ίδιο πλαίσιο

πρέπει να εξετασθούν οι δραστηριότητες των τουρκικών ιδρυμάτων για τον εκτός Τουρκίας τουρκόφωνο κόσμο, η μεγάλη πλειοψηφία του οποίου εντοπίζεται στην Κεντρική Ευρώπη. Το “Παγκόσμιο Φόρουμ Τουρκόφωνων Λαών”, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του TASAM, είναι ενδεικτικό του τουρκικού ενδιαφέροντος για τους πληθυσμούς αυτούς.

Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία

Αξιοσημείωτη είναι, σε κάθε περίπτωση, η διεύρυνση των τουρκικών ερευνητικών ενδιαφερόντων στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας. Περιοχές και χώρες που, μέχρι πρότινος, δεν θεωρούνταν ως ευρισκόμενες στο άμεσο βεληνεκές της τουρκικής διπλωματίας, όπως η Ιαπωνία, το Πακιστάν και η περιοχή του Ειρηνικού Ωκεανού, αποτελούν πλέον σταθερό σημείο ενασχόλησης τουρκικών ερευνητικών φορέων. Η εξέλιξη αυτή πρέπει να θεωρηθεί ενδεχομένως απότοκη της νεο – οθωμανικής εξωτερικής πολιτικής της Άγκυρας, καθώς και της ανάπτυξης των τουρκικών οικονομικών δομών. Η προσπάθεια της Τουρκίας να επεκταθεί σε νέα – οικονομικά και διπλωματικά – πεδία, είναι πιθανόν να εκφράζεται με την ανίχνευση και εξερεύνηση των πεδίων αυτών, μέσω των μελετών των τουρκικών think tanks.

Η πυκνότητα των πληροφοριών και των αναλύσεων που εξασφαλίζουν ερευνητικοί φορείς, όπως τα Κέντρα Μελετών του USAK και του Ινστιτούτου της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα, και κυρίως το GASAM – που ασχολείται αποκλειστικά με την περιοχή της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας – υποδεικνύουν ότι πιθανότατα το ενδιαφέρον της Τουρκίας για την περιοχή αυτή, δεν είναι ευκαιριακό. Τουναντίον, όπως και στην περίπτωση της αφρικανικής ηπείρου – για την οποία γίνεται λόγος αμέσως παρακάτω – η Τουρκία ενδιαφέρεται να θέσει τις βάσεις για μία μακροχρόνια, αμοιβαία επωφελή συνεργασία με τις χώρες της περιοχής.

Δύο στοιχεία μπορούν να αναφερθούν προς επίρρωση του προαναφερθέντος ισχυρισμού. Στο διαδικτυακό τόπο του GASAM αναφέρεται ότι σκοπός του ιδρύματος, μεταξύ άλλων, είναι η δημιουργία σχέσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος στο οικονομικό, κοινωνικό, στρατιωτικό, πολιτισμικό και στρατηγικό πεδίο. Παράλληλα, το “Φόρουμ της Κωνσταντινούπολης”, που διοργανώνεται από το ΤΕΡΑΥ, δημιουργεί ένα πλαίσιο συνεργασίας ανάμεσα στα Βιομηχανικά και Εμπορικά Επιμελητήρια της Τουρκίας, του Αφγανιστάν και του Πακιστάν. Πρόκειται για μία πρωτοβουλία, που, σύμφωνα με τους διοργανωτές της, έχει υποστηρικτικό ρόλο στις ενέργειες του Υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας, για την ανάπτυξη ενός κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας ανάμεσα στο Αφγανιστάν και στο Πακιστάν.

Αφρική

Η ενασχόληση ενός σημαντικού αριθμού think tanks με την Αφρική παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, κυρίως γιατί η αφρικανική ήπειρος αποτελεί ένα νέο σχετικά πεδίο για την τουρκική εξωτερική πολιτική. Αν και το άνοιγμα στην Αφρική είχε σχεδιασθεί νωρίτερα, η συστηματική υλοποίησή του έγινε μετά την ανάληψη της εξουσίας από το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (Adalet ve Kalkinma Partisi –AKP). Το άνοιγμα αυτό δεν υπήρξε αμιγώς πολιτικό και διπλωματικό· τουναντίον, επεκτάθηκε στον οικονομικό τομέα της αναπτυξιακής διπλωματίας⁵⁵. Η συστηματική ενασχόληση και

⁵⁵ Για το θέμα αυτό, βλ. τη μελέτη του γράφοντος, *Η Αφρικανική Πολιτική της Τουρκίας και ο Αραβικός Κόσμος της Αφρικανικής ηπείρου: Θέτοντας τις βάσεις για μία Μακροπρόθεσμη Συνεργασία*, Μάιος 2011 (δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΕΛΙΑΜΕΠ, www.eliamep.gr)

εκπόνηση μελετών σχετικά με την Αφρική, και κυρίως η ύπαρξη ερευνητικών φορέων με αποκλειστικό αντικείμενο μελέτης την αφρικανική ήπειρο – όπως για παράδειγμα, το Αφρικανικό Ινστιτούτο και τα γραφεία για την Αφρική που υπάρχουν στο ΤΑΣΑΜ, ή η Διεύθυνση Αφρικής του Ινστιτούτου Στρατηγικής της Άγκυρας – επιβεβαιώνει την άποψη⁵⁶ ότι το τουρκικό άνοιγμα στην Αφρική γίνεται με μακροπρόθεσμη προοπτική, που θα ενδυναμώσει περαιτέρω την τουρκική περιφερειακή ισχύ. Ο ισχυρισμός αυτός ενισχύεται από τη ύπαρξη της USTİP – της Πλατφόρμας Διεθνούς Ανάπτυξης και Συνεργασίας ΜΚΟ – η οποία υπάγεται επίσης στο ΤΑΣΑΜ· κύριο καθήκον της USTİP είναι η ανάπτυξη συνεργασίας ανάμεσα στις τουρκικές και τις αφρικανικές ΜΚΟ.

ΗΠΑ και Λατινική Αμερική

Οι μελέτες και οι αναλύσεις των τουρκικών think tanks δεν αφορούν, όμως, μόνο τα πεδία άμεσης επιρροής της τουρκικής διπλωματίας· αντικείμενα μελετών – και μάλιστα, από εξειδικευμένους φορείς – αποτελούν τόσο οι ΗΠΑ και η Λατινική Αμερική, όσο και η Ρωσία. Εκτός από τα ιδρύματα που εκπονούν γενικά μελέτες για τις ΗΠΑ, υπάρχουν, επίσης, τα Κέντρα Μελετών του ΤΕΡΑΥ και του Ινστιτούτου και του Ινστιτούτου της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα, η Διεύθυνση ΗΠΑ του Ινστιτούτου Στρατηγικής της Άγκυρας καθώς και το Κέντρο Αμερικανικών Μελετών του USAK. Ο σκοπός των εκπονούμενων μελετών και των γενικότερων δραστηριοτήτων των Ιδρυμάτων πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι διπλός: αφενός επιδιώκουν την ενημέρωση σχετικά με τις κινήσεις και τα ενδιαφέροντα των ΗΠΑ και αφετέρου προσπαθούν να ασκήσουν επιρροή στα αμερικανικά κέντρα λήψης αποφάσεων υπέρ των επίσημων τουρκικών διπλωματικών απόψεων. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ερμηνευθεί η ύπαρξη γραφείων στην Ουάσινγκτον, τόσο του SETA όσο και του ARI Hareketi.

Εκτός των ΗΠΑ, τα τουρκικά think tanks ενδιαφέρονται και για τις λατινοαμερικανικές χώρες· στο Κέντρο Αμερικανικών Μελετών του USAK, μάλιστα, υπάγεται γραφείο αρμόδιο για τη Νότια Αμερική, ενώ θα πρέπει να ληφθούν επίσης υπ’ όψιν ιδρύματα όπως το ΤΑΣΑΜ, το BILGESAM, το SDE και το OSRAM, που εκπονούν μελέτες για την περιοχή αυτήν. Η δραστηριότητα αυτή πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο ενός ευρύτερου ενδιαφέροντος της Τουρκίας για τη Λατινική Αμερική.

Οι προσπάθειες για το οικονομικό και διπλωματικό άνοιγμα προς αυτήν την περιοχή είχαν ξεκινήσει νωρίτερα· ωστόσο, η πλήρης υλοποίησή του έγινε υπό το πρίσμα της πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής του ΑΚΡ. Το 2006 ανακηρύχθηκε, μάλιστα, “Έτος Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής” στην Κωνσταντινούπολη και στην Άγκυρα. Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών, Υπουργοί Εξωτερικών, Βιομηχανίας, Εμπορίου και Οικονομικών, καθώς και εκπρόσωποι επιχειρηματικών οργανώσεων και ακαδημαϊκοί από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής επισκέφθηκαν την Τουρκία και είχαν επαφές με κυβερνητικά ιδρύματα και εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα. Οι επαφές της Τουρκίας με τη Λατινική Αμερική διευρύνθηκαν με την ανταλλαγή επισκέψεων κορυφαίου επιπέδου από το 2009 και εξής· κατά τη διάρκεια επίσκεψης του Πρωθυπουργού Erdoğan στη Βραζιλία, μάλιστα, τον Μάιο του 2010, συμφωνήθηκε ένα “Σχέδιο Δράσης για Στρατηγική Συνεργασία”. Η διπλωματική εκπροσώπηση της Τουρκίας στις λατινοαμερικανικές χώρες επίσης αυξήθηκε· αυτό που προξενεί ιδιαίτερη εντύπωση, όμως, είναι η θεαματική αύξηση των εμπορικών συναλλαγών με την περιοχή. Το 2000, ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών της Τουρκίας με τη Λατινική Αμερική ήταν 919 εκατομμύρια δολάρια· το 2008 – ως συνέπεια της νέας πολιτικής που προαναφέρθηκε – οι συναλλαγές έφθασαν περίπου τα 5,5 δισεκατομμύρια δολάρια, αυξανόμενες κατά

⁵⁶ ό.π., σελ. 8 – 9.

15 – 20% κάθε χρόνο, για τα τελευταία 8 χρόνια. Το 2009, ως συνέπεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, το ποσόν αυτό περιορίστηκε στα 4 δισεκατομμύρια δολάρια· το 2010, ωστόσο, έφθασε και πάλι τα 5,4 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ κατά τους πρώτους μήνες του 2011 ξεπέρασε τα 7 δισεκατομμύρια δολάρια, σημειώνοντας αύξηση κατά 50% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010⁵⁷.

Το τουρκικό άνοιγμα σε μία περιοχή όπως η Λατινική Αμερική, με την οποία η Άγκυρα δεν είχε συστηματικές επαφές, αποτελούσε ένα σχετικά τολμηρό εγχείρημα, που όμως ήταν επιτυχές. Το άνοιγμα αυτό, όπως προαναφέρθηκε, ήταν πολυδιάστατο· επεκτεινόμενο στον πολιτικό, οικονομικό και διπλωματικό τομέα, αποσκοπούσε στη δημιουργία εντελώς νέων δεδομένων στις σχέσεις της Τουρκίας με τη Λατινική Αμερική. Η άνηση των εμπορικών επαφών αλλά και η προσπάθεια για ευρύτερη πολιτική και διπλωματική συνεργασία, κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι – όπως και στην περίπτωση της Αφρικής – η Τουρκία ενδιαφέρεται να δημιουργήσει τα θεμέλια μιας πολύπλευρης και μακροπρόθεσμης συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, τα τουρκικά think tanks μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά προς αυτήν την προσπάθεια, παρέχοντας πληροφορίες και αναλύσεις για τις χώρες ενδιαφέροντος. Στο βαθμό, εξάλλου, που η συνεργασία της Τουρκίας με τις λατινοαμερικανικές χώρες διευρυνθεί, είναι πιθανόν να αυξηθεί και ο αριθμός των think tanks που ασχολούνται με τα θέματα αυτά.

Ρωσία

Η Ρωσία αποτελεί ένα γεωστρατηγικό παίκτη για την Τουρκία, και βασικό σημείο αναφοράς για αρκετές από τις δραστηριότητες της τουρκικής διπλωματίας. Όπως, άλλωστε, ήταν αναμενόμενο, υπάρχουν αρκετά ερευνητικά ιδρύματα που μελετούν τη Ρωσία – είτε ως αυτόνομοι φορείς, είτε στο πλαίσιο μελέτης μιάς ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής.

Υπό το πρίσμα αυτό, το ΤΕΡΑΥ διαθέτει ένα κέντρο για τη Ρωσία, που συνεργάζεται, μάλιστα, με το Russskiy Mir Foundation. Η διδασκαλία της ρωσικής γλώσσας, από το Κέντρο αλλά και οι γενικότερες προσπάθειες που αυτό καταβάλλει για την εξοικείωση των ενδιαφερομένων με το ρωσικό πολιτισμό, αποδεικνύουν ότι απώτερος σκοπός είναι η δημιουργία ρωσομαθών, με ευρύτερη γνώση της ρωσικής πραγματικότητας. Εκτός από το ΤΕΡΑΥ, το Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας διαθέτει μία Διεύθυνση Ρωσίας και Κεντρικής Ασίας, ενώ στο Ινστιτούτο της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα, υπάγεται ένα Κέντρο Ρωσικών και Σλαβικών Μελετών. Παράλληλα, το USAK διαθέτει Γραφείο Μελετών για τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη, υπαγόμενο στο Κέντρο Ευρασιατικών Μελετών. Ενδιαφέρον είναι πάντως, ότι στις περιπτώσεις αυτές, η Ρωσία εξετάζεται είτε μόνη είτε σε σχέση με το ευρύτερο περιβάλλον της, και όχι με αποκλειστικό άξονα τις ρωσοτουρκικές σχέσεις. Από τα υπόλοιπα ιδρύματα που εκπονούν μελέτες σχετικές με τη Ρωσία, αξιοσημείωτη είναι η προσέγγιση του ORSAM, που εξετάζει τη Ρωσική Ομοσπονδία σε συνάρτηση με την περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Ασφάλεια και Τρομοκρατία

Ένας από τους τομείς, στους οποίους παρατηρείται σημαντικό ενδιαφέρον εκ μέρους των τουρκικών think tanks, είναι αυτός που αφορά θέματα ασφάλειας και τρομοκρατίας. Η ανάγκη των τούρκων ιθυνόντων για πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με ένα τόσο ευαίσθητο τομέα, είναι μάλλον λογική: η ένοπλη δράση του PKK αποτελεί ένα από τα βασικότερα προβλήματα στο εσωτερικό της Τουρκίας· σε αυτό πρέπει να προστεθούν οι βομβιστικές επιθέσεις της Αλ Κάιντα, που δημιουργούν φόβους για ευρύτερη

⁵⁷ *Turkey's Relations with Latin American and the Caribbean Countries*, http://www.mfa.gov.tr/i_turkey_s-relations-with-the-latin-american-and-the-caribbean-countries.en.mfa

δραστηριότητα τρομοκρατικών πυρήνων στη χώρα. Η ύπαρξη αρκετών ερευνητικών ιδρυμάτων που ασχολούνται με τα ζητήματα αυτά, αναδεικνύει, μεταξύ άλλων, την έντονη ανησυχία της Τουρκίας γι' αυτά.

Η κατάτμηση των τομέων μελέτης είναι επίσης ενδιαφέρουσα. Τα περισσότερα ιδρύματα ασχολούνται γενικά με θέματα τρομοκρατίας και ασφάλειας· σε κάποιες περιπτώσεις, ωστόσο, υπάρχουν φορείς που ασχολούνται με πιο εξειδικευμένα θέματα, όπως η νομική διάσταση της τρομοκρατίας. Ως προς αυτήν το USAK, εξετάζει τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας σε συνάρτηση με το Διεθνές Δίκαιο, ενώ το Ινστιτούτο Στρατηγικής της Άγκυρας διαθέτει Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων για θέματα Ασφάλειας. Η ενεργειακή ασφάλεια, εξάλλου, αποτελεί αντικείμενο μελέτης του Ινστιτούτου της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα, ενώ το OSRAM εξετάζει το φαινόμενο της τρομοκρατίας σε συνάρτηση με τη Μέση Ανατολή. Σε αρκετές περιπτώσεις, όμως, μελετώνται κρούσματα τόσο εγχώριας όσο και διεθνούς τρομοκρατίας.

Νομικές Μελέτες

Οι νομικές μελέτες των τουρκικών think tanks ασχολούνται με θέματα, εγχώρια ή διεθνή που αφορούν την Τουρκία. Όσον αφορά τις εξωτερικές υποθέσεις, είναι πιθανόν ότι οι εν λόγω μελέτες ευθυγραμμίζονται ως κάποιο ποσοστό με διεθνή ζητήματα που βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, ή που αφορούν άμεσα τις πολιτικές ή κοινωνικές της δομές. Προς επίρρωση του ισχυρισμού αυτού μπορεί να αναφερθεί η Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Νομικών Υποθέσεων, που υπάγεται στο Κέντρο Νομικών Μελετών του Ινστιτούτου Στρατηγικής της Άγκυρας, ή οι μελέτες για το Διεθνές Δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, που εκπονεί το Κέντρο Μελετών Διεθνούς Δικαίου του USAK. Αντίστοιχα, οι μελέτες που αφορούν στο εσωτερικό της χώρας εστιάζουν κυρίως σε συνταγματικά θέματα, αλλά και σε θέματα εκδημοκρατισμού.

Πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά θέματα της Τουρκίας

Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των τουρκικών think tanks για τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές δομές της Τουρκίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων· σε κάθε περίπτωση, πάντως, το κύριο ενδιαφέρον στρέφεται στις οικονομικές και κοινωνικές μελέτες, όπως ήταν αναμενόμενο. Με δεδομένο, μάλιστα, ότι η οικονομική ανάπτυξη της Τουρκίας τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα βασικό εφόδιο για την υλοποίηση του νέο – οθωμανικού προγράμματος στην εξωτερική της πολιτική, η εκπόνηση μελετών σχετικά με τη διατήρηση και διεύρυνση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας, είναι ένα βασικό ζητούμενο.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, εκτός από τις δύο αυτές γενικές θεματικές ενότητες, δύο άλλα αντικείμενα μελέτης αποτελούν ο εκδημοκρατισμός και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πρόκειται για δύο, συνδεδεμένους μεταξύ τους, τομείς, στους οποίους η Τουρκία ανέκαθεν αντιμετώπιζε προβλήματα. Οι μεταρρυθμίσεις στις οποίες προέβησαν οι κυβερνήσεις του ΑΚΡ έφεραν σημαντικές βελτιώσεις στα θέματα αυτά, χωρίς όμως να εξαλείψουν πλήρως τα προβλήματα. Τόσο ο πλήρης εκδημοκρατισμός των πολιτικών και κοινωνικών δομών, όσο και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν αναπόσπαστα χαρακτηριστικά κάθε ευνομούμενης, δημοκρατικής κοινωνίας· για το λόγο αυτόν, τα think tanks της Τουρκίας συνδράμουν τις προσπάθειες αυτές με μελέτες και αναλύσεις.

Άλλοι τομείς, στους οποίους εξαπλώνονται οι ερευνητικές δραστηριότητες των εξεταζομένων think tanks είναι οι Τέχνες και ο Πολιτισμός αλλά και ζητήματα πιο εξειδικευμένα, όπως η βελτίωση των δομών της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Υ. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΛΙΑΜΕΠ ΓΙΑ ΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ THINK TANKS

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η παρούσα μελέτη αποτελεί το προοίμιο ενός υπό συζήτηση ερευνητικού προγράμματος σχετικά με το ρόλο και τη συμβολή των τουρκικών think tanks στην εξωτερική και εσωτερική πολιτική της Τουρκίας. Στο πλαίσιο αυτό, τα τουρκικά think tanks θα εξετασθούν τόσο ως φορείς ιδεών και αναλύσεων, όσο και ως βραχίονες στην άσκηση της τουρκικής διπλωματίας.

Η ενδελεχής εξέταση των μελετών και των άρθρων που εκδίδουν ηλεκτρονικά τα τουρκικά think tanks, θα μας επιτρέψει να γνωρίσουμε τις απόψεις τους για μία σειρά θεμάτων που αφορούν την τουρκική επικαιρότητα· με δεδομένη, μάλιστα, την επιρροή που ασκούν αυτές οι δεξαμενές σκέψης στα κέντρα λήψης αποφάσεων, είναι δυνατόν να αντιληφθούμε ως κάποιιο βαθμό το πλαίσιο εντός του οποίου διαμορφώνονται οι τουρκικές πολιτικές επιλογές. Τα αντικείμενα μελέτης των τουρκικών think tanks, οι εκτιμήσεις τους σχετικά με ζητήματα της τουρκικής επικαιρότητας αλλά και οι προτάσεις τους για την αντιμετώπιση των υπαρχόντων προβλημάτων θα μας δώσουν ένα ουσιαστικό στίγμα της σύγχρονης τουρκικής πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Μία σειρά άλλων θεμάτων πρέπει να τεθούν, επίσης, υπό εξέταση από το προαναφερθέν ερευνητικό πρόγραμμα. Αυτά είναι:

- Οι πιθανές επαφές και η συνεργασία των think tanks με υψηλόβαθμους πολιτικούς και διπλωματικούς αξιωματούχους και φορείς εντός και εκτός Τουρκίας. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετασθεί επίσης κατά πόσο λειτουργούν ως ενδιάμεσοι για την ανάπτυξη δεσμών και συνεργασίας ανάμεσα στις δύο πλευρές.
- Οι διασυνδέσεις των τουρκικών think tanks με πολιτικούς και διπλωματικούς κύκλους της Τουρκίας. Ενδεικτικό παράδειγμα ως προς αυτό είναι ο Σύμβουλος του τούρκου Πρωθυπουργού, İbrahim Kalin, ο οποίος, κατά την περίοδο 2006 – 2009, διετέλεσε Γενικός Διευθυντής του SETA. Παράλληλα, Διευθυντής του USAM είναι ο διακεκριμένος (συνταξιοδοτημένος) διπλωμάτης Özdem Sanberk.
- Οι συνεργάτες των think tanks μεταξύ τους αλλά κυρίως, με ιδρύματα που προωθούν την αναπτυξιακή διπλωματία της Τουρκίας. Στις 27 Νοεμβρίου 2004, για παράδειγμα, διοργανώθηκε με τη συνεργασία του TASAM, της TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Ataçtırma Kurumu – Ίδρυμα Επιστημονικών και Τεχνολογικών Ερευνών της Τουρκίας) και της TİKA (Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı – Τουρκικό Γραφείο Συνεργασίας και Ανάπτυξης) ένα Συμπόσιο με θέμα: *Επενδυτικές Ευκαιρίες στις Τουρκομανικές Δημοκρατίες*. Η θεματική του Συμποσίου αλλά και η ιδιότητα των οργανωτικών φορέων αποδεικνύει τη δυνατότητα των τουρκικών think tanks να ανταποκρίνονται όχι μόνο σε θεωρητικά θέματα, αλλά και σε ζητήματα που απαιτούν περισσότερο “επιχειρησιακή” αντιμετώπιση.

Το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΛΙΑΜΕΠ) ιδρύθηκε το 1988 και λειτουργεί ως ένα ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και επιμορφωτικό ίδρυμα. Μέσω του πολυετούς έργου του έχει αναδειχθεί σε σημαντικό φορέα πληροφόρησης, μελέτης και σχεδιασμού θεμάτων εξωτερικής πολιτικής, και θεωρείται ένα από τα πιο έγκριτα σε διεθνές επίπεδο κέντρα μελετών της Ελλάδας στον τομέα των Ευρωπαϊκών υποθέσεων και των διεθνών σχέσεων.

Το ΕΛΙΑΜΕΠ δεν εκφράζει, ούτε εκπροσωπεί συγκεκριμένες πολιτικές απόψεις. Επιχειρεί μόνο να λειτουργήσει ως θήμα ελεύθερου διαλόγου και ως κέντρο παραγωγής και ανταλλαγής ιδεών.

The HELLENIC FOUNDATION FOR EUROPEAN AND FOREIGN POLICY (ELIAMEP) was founded in 1988 and operates as an independent, non-profit, policy-oriented research and training institute. It functions as a forum of debate on international issues, as an information centre, as well as a point of contact for experts and policymakers. Over the years, ELIAMEP has developed into an influential think-tank on foreign policy and international relations issues.

ELIAMEP neither expresses, nor represents, any specific political party view. It is only devoted to the right of free and well-documented discourse.